Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 138 (13932) | 1975 оной июниин 13, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

[Н]ҮХЭР А. Н. КОСЫГИНТАЙҺУНГАГШАД УУЛЗАБА

[М]анай орон арадай заса[г]... органуудые һунгаха [һу]нгалтада ажалай, полити[ч]... туйлай ехэ дэбжэлтын [ор]шон байдалда бэлдэжэ [байн]а. Түгэсхэхы жэлэй ба [тэр]э юһэдэхи табан жэлэй [түсэ]бэй даалгабаринуудые [амжа]лтатайгаар дүүргэжэ, [совет] хүнүүд КПСС-эй XXIV [съез]дын түүхэтэ шиидхэбэ[ри]нуудые бэелүүлнэ, түрэл [Комм]унис партиингаа XXV [съез]дын хүндэлэлдэ шэнэ, [эрхэ]млүүлэгдэһэн уялгануу[д ...]абана.

[М]осквада ССР Союзай [...] театр соо июниин 11-дэ [...]хотын Фрунзенскэ һун[галта]ын округай ажалшадай [сугл]элгшэд РСФСР-эй [Вер]ховно Соведэй депутад[уудт]ээ округһоо дэбжүүлэг[дэһэн] кандидат — КПСС-эй [ЦК-г]ай Политбюрогой гэ[шүүн], СССР-эй Министрнүү[дэй] Соведэй Түрүүлэгшэ [Але]ксей Николаевич Косы[гинт]ай уулзаба.

[Һ]унгуулиин урда тээхи [...]анай президиумдэ — [КПС]С-эй ЦК-гай Политбюро[гой г]эшүүн, КПСС-эй МГК-[гай н]эгэдэхи секретарь В. В. [Гриш]ин, КПСС-эй ЦК-гай [Пол]итбюрогой гэшүүн, [ССС]Р-эй Министрнүүдэй Со[ведэ]й Түрүүлэгшын нэгэдэ[хи ор]логшо К. Т. Мазуров, [ССС]Р-эй Министрнүүдэй Со[ведэй] Түрүүлэгшын орлог[ш]ор, КПСС-эй МГК-гай [секр]етарьнар, түб хотын [...]йна, нийтын организа[циин]удай түлөөлэгшэд, үй[лэдб]эриин элитэ түрүүшүүл, наука болон соёл культурын ажал ябуулагшад.

Суглаае КПСС-эй Фрунзенскэ райкомой нэгэдэхи секретарь Г. К. Альбов нээбэ. Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада арадай ажахы бүхыдөө түргөөр хүгжөө, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгада урагшаа ехэ алхам хэгдээ гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ. Энэ хадаа бүхы совет арадай шэн габьяата ажалай, КПСС-эй ЦК-гай, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев толгойлогшотой Политбюрогой олон талын, зорилго түгэс ажал ябуулгын үрэ дүн мүн.

Коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэдөө, бүхы совет арад Коммунис партиин ленинскэ хараа шугамые хэлбэришэгүйгөөр дэмжэжэ байһанаа, ажахын, соёл культурын байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые дүүргэхээр эрмэлзэжэ байһанаа нэгэн һаналтатайгаар мэдүүлнэ.

Суглаанда хабаадагшад партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев толгойлогшотой КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое хүндэлэлэй президиумдэ нэгэн дуугаар һунгаа.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур — Ильичэй нэрэмжэтэ локомотивна депогой электровозой машинист С. Е. Яцков А. Н. Косыгинай намтар, гүрэнэй, нийтын ажал ябуулга тухайнь хөөрэжэ үгөө. Алексей Николаевичай намтар — арадтаа, Ленинскэ партиин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхээр алба хэжэ байһанай үльгэр жэшээ гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ. Ерэхэ һунгалтада коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй эрхим кандидат нүхэр А. Н. Косыгинай түлөө нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхыень С. Е. Яцков коллективэйнгээ үмэнэһөө Москвагай Фрунзенскэ округой бүхы һунгагшадые уряалаа.

Ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй һунгалта бүхы совет хүнүүдэй ехэ баяр баясхалангай һайндэр мүн. Тэрэ хадаа социалис демократиин һалбаран мандаһые, тэрэнэй экономико болон культурые саашадань хүгжөөхөөр Совет оронной эрхэтэдэй үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэжэ байһанине эли тодоор харуулна. Энээн тухай Москвагай час хэдэг хоёрдохи заводой директор Д. А. Парамонов, 148-дахи һургуулиин багша Е. А. Михайлова, СССР-эй Наукануудай академиин радиотехническэ институдай профессор, Ленинскэ шангай лауреат Ф. А. Водопьянов, Москвагай автомобильна харгын институдай студентка Л. Ф. Макаренко дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгөө. Ленинскэ дотоодыч ба гадаадын политикые Коммунис партиин, Совет гүрэнэй шууд сэхээр бэелүүлһэнэй ашаар түсэбтэ табан жэлэй үедэ ажалшадай ажаһуудал горитойхоноор һайжараа, коммунис байгуулалтада шэнэ томо амжалтанууд туйлагдаа, КПСС-эй XXIV съездын батлаһан эб найрамдалай программа амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна гээд тэдэнэр онсолон тэмдэглээ. Инаг дуратай Эхэ оронойнгоо һүр хүсые ажалай шэнэ амжалта туйлажа бэхижүүлхээр бэлэн байһанаа тэдэнэр коллективүүдэйнгээ үмэнэһөө мэдүүлээ.

Сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдажа, А. Н. Косыгин үгэ хэлээ.

Һунгалта эгээн харюусалгатай политическэ кампаниинуудай нэгэн мүн. Тиимэһээ тэрэ орон доторхи нийтын байдалай бүхы һалбаринуудта шанга түлхисэ үгэдэг, ажалша коллективэй, город, район, республика бүхэнэй, мүн манай олонациональна бүхы гүрэнэй ажал хэрэгэй түлөө харюусалгые совет хүн бүхэнэй мэдэрэлдэ дээшэлүүлнэ.

Манай орон дотор 1917 оной Октябрьһаа бүхы засаг ажалшадай депутадуудай Соведүүдээр түлөөлэгдэжэ, город болон хүдөө тосхонуудай ажалшадай гарта байдаг юм.

Коммунис общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь тэдэнэй түрүү отрядынь манай Коммунис парти болодог. Парти арад хоёрой нэгэдэл — манай демократиин агууехэ хүсэн мүн, арадай этигэл найдабариин бодото дээрээ бэелүүлэгдэхэ байһанай эшэ үндэһэн мүн. Ушар юуб гэхэдэ, арадтаа алба хэхэ гэшэ манай партиин бүхы ажал ябуулгын эгээн дээдэ үг зорилго мүн юм.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн бусад кандидадууд шэнги би коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй түлөөлэгшэ гээшэб. Тиимэһээ намда үгтэһэн этигэл найдабарие нэн түрүүн хүтэлбэри доронь бидэ бүгэдэнэй хүдэлжэ байһан манай агууехэ партида, коммунис уг зорилгын мандалга тээшэ ленинскэ хараа шугамаар партиие, оронние хүтэлжэ байһан партиин Центральна Комитедтэ хүргэгдэһэн этигэл найдабари гэжэ тоолоноб гээд А. Н. Косыгин хэлээ.

Россин Совет Федеративна Социалис Республикын Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн Фрунзенскэ һунгуулиин округай ажалшадай бүхы коллективүүдтэ, организацинуудта А. Н. Косыгин ехэ баяр хүргөө.

Саашань кандидат экономикодо, наукада, культурада туйлагдаһан ехэ амжалтанууд тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө. Урдахи һунгалтаһаа үнгэрһэн 4 жэлэй туршада партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар хүдэлмэриишэн анги, колхозно таряашад, интеллигенци оролдосо ехэтэйгээр хүдэлөө. Оронной арадай ажахы хурдан түргэнөөр, тогтууритайгаар хүгжөө, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгада, социально-экономическа томо зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ехэ алхам урагшаа хэгдээ. Энээние парти һүүлэй жэлнүүдэй политическэ гол үрэ дүн гэжэ харана.

Арбадахи түсэбтэ табан жэлэй туршада манай оронной шиидхэхэ асуудалнууд тушаа үгэ хэлэгшэ тогтоо.

А. Н. Косыгин Коммунис партиин, Совет гүрэнэй гадаадын политикын амжалтануудые тэмдэглээ. Совет гүрэнэй уласхоорондын байдалые бэхижүүлгэдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев ехэ үүсхэлтэ хубитаяа оруулаа гээд тэрэ тэмдэглээ. Эб найрамдалай, дэбжэлтын хэрэгэй аша туһада тэрэнэй хэһэн эдэбхитэй, олон талын ажал ябуулга уласхоорондын оршом дээрэ үргэнөөр мэдэрэгдээ, тиигэжэ Леонид Ильич ехэ нэрэ хүндэтэй болонхой.

Шэнэ түсэбтэ табан жэлэй эхин болбол манай партиин, арадай ажабайдалай элитэ ехэ ушар хэрэг болохо КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэреэ эхилһэнээр тэмдэглэгдэхэ байна гээд А. Н. Косыгин үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ. Урдынхидаал мэтэ оронноймнай ажалшад партиин ээлжээтэ съездые ажалдаа шэнэ туйлалта, нийтын бүхы ажабайдалдаа шэнэ амжалта туйлажа угтаха юм.

(ТАСС).

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

КПСС-эй ээлжээтэ XXV съезд зарлаха тухай партиин Центральна Комитедэй апрелиин (1975) Пленумэй тогтоолые манай республикын ажалшад тон ехэ баяртайгаар хүлеэжэ абаад, съездые ажалай амжалтаар угтахын тула шударгы солбоноор, шэн габьяатайгаар ажаллажа байнхай. Партиин съезд бүхэн түүхэдэшье, совет арадай ажабайдалдашье онсо удха шанартай байдаг шуу. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй XXIV съезд юһэдэхи табан жэлэй түсэб баталжа, СССР гүрэнэйнгөө экономическа хүсэ шадалые улам бүри бэхижүүлхэ, арад зонойнгоо энхэ тэнигэн байдал саашадань бүри һайжаруулха, бүри баян дэлгэр болгохо талаар тодорхой хэмжээ ябуулганудые хараалһан байна. Съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһанай ашаар манайда богонихон болзор соо экономическа, социальна, политическэ талаар ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб!

Съездһээ съезд хүрэтэр... Энэ богонихон болзор соо манайшье республика дотор бодхоогдоһон шэнэ шэнэ барилгануудые, бүтээгдэһэн хэрэгүүдые, туйлагдаһан амжалтануудые тооложо барахын аргагүй. Тон ехэ юумэн хэгдээ, хэгдэжэшье байнхай. Совет гүрэнэйнгөө, Коммунис партиингаа аша туһаар арадаймнай ажахын али бүхы һалбаринууд түргэнөөр, эршэтэйгээр хүгжэжэ байна.

Республикымнай промышленность илангаяа ехэ эршэ хүсэтэйгөөр урагшаа дабшажа ябана. Продукцинь хэмжээн жэлһээ жэлдэ ургажа байнхай. Жэшээлхэдэ, 1970 онойхитой сасуулжа үзэхэдэ, даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, 1975 ондо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 50 гарамгай процентээр ургаха гэхэ гү, али тайлбарилан хэлэбэл, табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ республикымнай промышленность 1,5 миллиард шахуу түхэригэй продукци бүтээн гаргаха байна. Энэ хадаа айхабтар ехэ ургалта болоно бшуу. КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө промышленна предприятинуудай дунда социалис мүрысөөнэй үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэнэй ашаар олохон коллективүүд промышленна продукци худалдаха дүрбэн һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө үлүүлэн 10 миллион шахуу түхэригэй продукци худалдаа. Тиигээд бүхыдөө республика дотор промышленна продукци худалдаха табан һарыншье түсэб 101 процент дүүргэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн КПСС-эй XXV съезд зарлаха тухай партиин Центральна Комитедэй апрелиин Пленумэй тогтоолоор урмашан зоригжоһон манай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд габшагайгаар ажаллажа байна. Хабарай таряалга богонихон болзор соо эмхитэй журамтайгаар үнгэргэгдөө. Мүнөө хаһа соогоо хура бороо ороод, баян ургаса абахаар хүлеэгдэнэ. Илангаяа орооһо таряа элбэгээр тариһан ажахынуудай онохонь лабтай болоод байна. Бүхы дээрээ шэнисэ тариха түсэб 100 гаран процент дүүргэгдээ. Мал ажалай продукци гүрэндэ тушааха түсэб муу бэшээр бэелүүлэгдэжэ байнхай. Съездын табиһан холын хараата асуудалнуудые шиидхэхын түлөө тэмсэхын хажуугаар, совет хүнүүд мүнөөдэрэйнгөө зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхые оролдоно. Энэнь тон зүб. Мүнөөдэрэй зорилгонуудһаа холын хараата зорилгонууд бүрилдэнэ бшуу.

Съездһээ съезд хүрэтэр... Энэ богонихон болзор соо хайшан гээд нимэ ехэ юумэн хэгдэнэб гэхэдэ, партиингаа съезд бүхэнэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые заабол бэелүүлхын тула совет хүнүүд айхабтар ехэ үүсхэл оролдого гаргана. Съездын шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ болгогдоходо, социалис Эхэ оромнай улам бүри хүсэтэй, улам бүри баян дэлгэр болохо, арад зоной байдал улам бүри һайжарха гэжэ совет хүнүүд үнэн зүрхэнһөө үнэмшэнэ, этигэнэ, найдана. Үнгэрһэн съездын шиидхэбэринүүдые һайнаар бэелүүлбэл, удаадахи съездын шиидхэбэринүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ найдамтай үндэһэ һуури табигдаха байна бшуу. Тиимэ хадань КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, юһэдэхи табан жэлэй түсэб бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө совет хүнүүд оролдосотойгоор тэмсэнэ. Өөрынгөө табан жэлэй түсэб дүүргэһэн хүнүүдэй тоо Буряад орон доторнай үдэр бүхэндэ олошорно.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ арбадахи табан жэлэй түсэб харагдахаар хүлеэгдэнэ. Энэ хадаа туйлай ехэ удха шанартай хэрэг болоно. Совет оромнай юһэдэхи табан жэлэй түсэб дүүргээд, арбадахи табан жэлэй түсэб бэелүүлжэ захалхадаа, коммунизм тээшэ урагшаа ехэхэн алхам хэхэ байһаниинь лабтай. Ерэхэ табан жэлдэ манай республикада промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 40—45 процентээр ехэ болохоор хүлеэгдэнэ. Тиихэдэ алибаа юумэнэй шанар һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха байна. Буряад оронноймнай промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай коллективүүд КПСС-эй XXV съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ ехэ эдэбхитэйгээр оролсоод, бага бэшэ амжалтануудые туйлажа байнэ. Мүнөө үедэ, КПСС-эй XXV съездые угтажа байхадаа, РСФСР-эй Верховно Соведтэ, БурАССР-эй Верховно Соведтэ, мүн нютагай бүхы Соведүүдтэ һунгалтын болохоёо байхада, Совет оронноймнай бүхы ажалшад, тэрэ тоодо манай республикын ажалшад туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда хүдэлжэ байна. Социалис мүрысөөнэй долгин хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэтэйгөөр эбхэржэ, далайсань үдэрһөө үдэртэ үргэдэжэ байнхай.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ һүр жабхалантайгаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ совет хүнүүдэй шэнэ амжалтануудые туйлаха байһаниинь дамжаггүй.

[С]АЛЮТ-4»

[...]арые шэнжэлнэ

[ЦЕНТР УПРАВЛЕНИЯ ПОЛЁТОМ Н]ИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮ[ДЭЛГЭ]ХЭ ТҮБ. (ТАСС). «Са[лют-]4» гэжэ замбуулинай [станц]иин экипаж научна шэн[жэлгэ]энүүдые, туршалгануу[дые ...]хэ программаяа бэе[лүүлж]жэ үргэлжэлһөөр.

[И]юниин 10-да космонавт[ууд] Петр Климук, Виталий [Севас]тьянов Газарай нюруу[е ...]аппарадаар буулгаһан [...]. Ростовско, Волгоград[ская] областьнуудай, Украи[на], Казахстанай, Туркме[ни]... районууд дээгүүр буул[га]... хээ..

[Эк]ипаж хүдэлмэриингөө [эхи]лэтэ 18-дахи үдэрые [июн]иин 11-дэ Москвагай са[гаар] 5 час 20 минутада эхил[ээ]. Космонавтнууд Газарай [нюр]уе буулгаха хэрэгээ [үргэ]лжэлүүлһэн байгаа. Хой[то Ка]вказай, Түбэй Казахста[най], Памирай, Сахалин ара[лай], БАМ-ай барилгын зүүн [...]гай районуудые шэн[жэл]э.

[Газ]арай агаарай дээдэ за[...] болоһон физическэ хуби[ралт]нуудые шэнжэлхэ тур[шалг]нуудаа үргэлжэлүүлээ. [Станц]иин түхеэрэлгэнүүд [һайн]ар хүдэлнэ. Нүхэр Кли[мук] болон Севастьяновай бэе [махаб]уд. «Салют-4» гэжэ [станц]и ниидэжэ үргэлжэл[нэ].

[Б]ЕРЛИНДЭ

[уул]залга болобо

[С]ЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэ[хи] секретарь Э. Хонеккер [ГД]Р-эй ба ГДР-эй хоорон[до] экономическа, научно[-техн]ическэ харилсаа тогтоо[хо] правительствануд хоо[рон]дын комиссиин хүдэлмэ[ридэ] хабаадаһан Совет пра[ви]тельственна делегациие [ахал]агша, ... [орл]ойлогшо, КПСС-эй ЦК-[гай] гэшүүн, СССР-эй Ми[нист]рнүүдэй Соведэй Түрүү[лэгш]ын орлогшо Н. А. Тихо[нов]той уулзаба.

[Х]өөрэлдөөнэй үедэ СССР-[эй] ба ГДР-эй хоорондохи [экон]омическа харилсаанай [асуу]далнуудые зүбшэн хэл[сэ]н байгаа.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй, Шэтын областиин, Яхадай АССР-эй ажалшадай 1975 оной январь—май һарануудай социалис мүрысөөнэй зарим дүнгүүд

	Түсэбэй дүүргэлтэ (%)		
	Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын область
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ			
Продукци худалдалга	101	102	101
Ажалай бүтээсэ	99,6	100,6	99,4
Промышленна предприятинуудай тоо — бүхыдөө	196	163	228
Тэрэ тоодо продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүй предприятинуудай тоо	43	38	53
Бүхы предприятинуудай тоодо — процентээр	22	23	23
ХҮДӨӨ АЖАХЫ			
Мал ажалай гол продуктнуудые бэлэдхэлгэ (хахад жэлэй түсэб):			
Мяхан	78	125	78
Һүн	78	66	72
Үндэгэн	84	126	76
Ноохон	12	—	—
КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА			
Гүрэнэй түбэй капитальна һомололго — бүхыдөө:	75	95	48
тэрэ тоодо барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	82	103	90
Барилгануудта үгтэһэн капитальна һомололго:			
Һургуулинуудай барилгада	44	99	69
Хүүгэдэй эмхи зургаануудай барилгада	59	77	66
Больница ба поликлиникэнүүдые барилгада	53	94	117
Гэр байра ашаглалгада оруулалга (хахад жэлэй түсэб)	29	29	94
Өөһэдын хүсөөр бүтээгдэһэн подрядна хүдэлмэриин хэмжээн	88	104	95
АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГА			
Ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн — бүхыдөө	98	104	99
ХУДАЛДАА НАЙМААН			
Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай рознично эрьсээ (нэмэлтэ даабаритайгаар)	100	99,7	100

БУРЯАДАЙ АССР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ГАБШАГАЙ АЛХАМ

БАЯСАМА МЭДЭЭСЭЛ

ЗАКАМЕНСК. (Телефоноор абтаба). КПСС-эй райком, аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет, профсоюзуудай аймагай совет СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые ажалай ехэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан, халуунаар амаршалаад, саашадаа бүри һайнаар хүдэлжэ, партиин ээлжээтэ XXV съездые үйлэдбэриин ехэ үрэ дүнгүүдтэйгээр угтахыень хүсэбэ.

Ушарынь юуб гэбэл, энэ совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд юһэдэхи табан жэлэй туршада һү гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабаряа июниин 7-до дүүргэһэн байна. Түсэбэй ёһоор хамтадаа 17.200 центнер һү тушааха байбал, 17.245 центнер тоһоной заводто оруулаа.

Совхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда КПСС-эй Захааминай райкомой гэшүүн Цырен-Долгор Памаевна Доржиева, Надежда Дашиевна Доржиева, Александра Дымбрыловна Цыденова, Бадмажаб Цыреновна Гонгорова болон бусад ябана. Эдэ нүхэд һү һааха талаар хубиингаа табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байнхай.

Ажахынгаа арга боломжонуудые тооложо үзөөд, совхозой һаалишад ерэхэ жэлэй февраль һарада болохо КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсобо. Тиигэхэ зуураа 1975 оной дүүрэтэр табан жэлэй түсэбһөө гадуур 2600 центнерһээ бага бэшэ һү гүрэндэ худалдаха зорилго табинхай. Тиигэжэ ажахын һаалишадай дунда социалис мүрысөөн шэнэ эршэтэйгээр дэлгэрбэ.

Ф. ДУДАРЕЕВ,
КПСС-эй Захааминай райкомой таһагые даагша.

Баргажанай адагай консервнэ заводой Иван Петровияч Малогрошевой даадаг бригада юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб нёдондо жэлдэ дүүргэһэн юм. Мүнөө арбадахи табан жэлэй даабаряар ажаллажа эхилбэ.

Түрүү бригадые даагша ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг байһанайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир И. П. Малогрошев.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛБЭД

Манай «Теплоприбор» заводтохи үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг цехэй хүдэлмэришэн Анна Павловна Фоминагай даадаг бригадын коллектив юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари байгша оной октябриин 1-дэ дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 14 мянган түхэригэй продукци гаргаха гэһэн социалис уяга абаа бэлэй. Эдэнэр табан һарынгаа даабариһаа гадуур 4 мянган түхэригэй продукци гаргаад байна.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, бидэнэр 15 процентээр ехэ продукци гаргаһан байнабди. Продукци худалдаха даабари 44 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Заводоймнай хүдэлмэришэд жэлэй эхиндэ абаһан уялгаяа хаража үзөөд, партиин XXV съездые угтуулан, шэнэ зорилгонуудые урдаа табижа байна. Мүнөө цехүүдэй коллективүүд хамтын суглаануудые үнгэргэнэ. Бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, ехэ продукци бүтээн гаргаха тухайгаа хэлсэнэд. Хүдэлмэришэднай шэнэ уялга абаад, бүри эршэмтэйгээр ажаллажа орохонь.

Н. ЧИРКОВА,
«Теплоприбор» заводой парткомой секретарь.

ХАРАА ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив байгша оной табан һарын даабариһаа гадуур хэдэн мянган түхэригэй продукци худалдажа, һайн үрэ дүн туйлаһан юм. Эдэ үдэрнүүдтэ бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Юнхэрэй уурхайн коллектив түгэсхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр социалис уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

Манай Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив туйлаһанаараа һанаагаа заһана бэшэ. Саашадаа бүри һайнаар хүдэлхэ гэһэн хүсэл зорилго урдаа табина.

Н. ЧУРКОВА,
Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай экономист.

ҮҮСХЭЛТЭ АЖАЛАЙ ҮРЭ ҺАЙН

Түгэсхэхы жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэжэ, партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр республикын промышленна предприятинуудай коллективүүд хүдэлжэ байна. Манай «Татарский ключ» карьероуправлениин коллектив мүн лэ тиимэ һайн һайхан хараа зорилгонуудые урдаа табяад, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байнхай. Байгша оной табан һарын дүн гаргаад үзэхэдэ, яһала баясамаар. Түсэбһөө гадуур 2600 тонно продукци үйлэдбэрилэн гаргажа, продукци худалдаха даабаряа 62 мянган түхэригөөр үлүүлһэн байнабди.

Иимэ һайн үрэ дүн тиимэшье бэлэхэнээр туйлагдаһан бэшэл ааб даа. Карьероуправлениимнай хүдэлмэришэдэй оролдожо хүдэлһэнэй ашаар лэ һара бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Шулуу тээрмэдэн илгадаг цехэй (начальнигынь И. Ф. Орлов), горно цехэй (начальнигынь В. В. Кригер), автомобильна паркын (начальнигынь С. В. Шабин) коллективүүд дундаа ехэ эбтэйгээр хүдэлнэ. Эдэнэр бэе бэедээ ходол туһалалсажа байдаг. Манай карьероуправлениин коллектив нигэжэ нэгэн бултанай, булта нэгэнэй түлөө гэһэн уряа доро хүдэлнэ. Тиимэһээл халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Һайн шанартай продукци ехээр гаргагдана.

В. ЮРИНСКИЙ,
«Татарский ключ» карьероуправлениин түсэблэлгын таһагай начальник.

[Б]АМЖАЛ-ТАТАЙБДИ

Манай коллектив табан жэлэй түсэбтэ даабарие үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн социалис уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэжэ байна.

Шифер үйлэдбэрилхэ түсэбөө 102 процент дүүргээбди. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 1 миллион 851 мянган плитэ шифер үйлэдбэрилэгдөө. Мүнгэн дээрэ тоолоходо, түсэбһөө гадуур 36 мянган түхэригэй продукци худалдагдаһан болоно. Социалис уялгын ёһоор жэлэй түсэбһөө гадуур 3 миллион плитэ шифер шэнэ барилгануудта эльгээхэ ёһотойбди. Энэ уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ байһандаа найданабди.

Коллектив нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө һайнаар ажаллаа. 1974 оной 5 һарын үрэ дүнгүүдтэй сасуулхада, 3 миллион 300 мянган плитэ шифер үлүү ехээр үйлэдбэрилэгдөө.

Технико-экономическа талаараа һайн үрэ дүн туйлагдаа гэхээр. Нёдондо жэлэйхиһээ 138 мянган түхэригөөр үлүү ехэ продукци худалдагдаа. Шифер үйлэдбэрилдэг лининүүдэй бүтээсэ дээшэлээ. Тэдэнэй нэгэ часай бүтээсэ абажа хараа һаа, энэ даабари 101,1 процент дүүргэгдэһэн болоно.

Социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ бүхы бригада, халаанууд оролдоно. Май һарын хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдээр Николай Егорович Коршуновой халаан түрүүлжэ гараа. Энэ халаан шифер үйлэдбэрилхэ түсэбөө 101,9 процент дүүргэһэн байна. Людмила Ивановна Спиринагай, Семен Сергеевич Мароевой халаанууд социалис мүрысөөндэ мүн лэ һайн үрэ дүн туйлана. Тэдэнэр түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг юм.

В. Контроль гэгшын, В. И. Шихановай даадаг бригаданууд социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Шифер үйлэдбэрилэгшэд жэлэй түсэбые декабриин 29 болотор, табан жэлэй даабарие ноябриин 25 болотор дүүргэхэ гэжэ хараалаа.

В. ЛЕБЕДЕВА,
Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой экономист.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

КОМСОМОЛ АРЮУХАН НАҺАНДАА...

ЗУРАГЛАЛ

Элһэтэй, ялхитай харгыгаар табилуулан, Үбэр-Зөөхэйн үргэн талые үгсэнэбди. Харгын хоёр талаар нэмжыһэн ногоон тала майлаар бэлшэһэн хонин хурьгад, малшадай байшан гэрнүүд, хото хорёонууд эндэ тэндэ жэрылдэн, амгалан тайбан байдалай гайхамшагта һайхан зураг болон үзэгдэнэ.

Энэ талые гаталжа, Сэлэнгын эрье туласа ошоходотнай Дэбээн һуурин оршохо. Энэ нютагта түбхинэһэн залуушуулай фермэдэ хүрэгдэбэ.

Ута сагаан шулуун байра. Холоһоо харахада машинно-тракторна мастерской гэхээр. Дүтэлжэ ерэхэдэ — газаа досоогүй гуримтай, ариг сэбэр.

«Эрдэм» колхозой парткомой секретарь Василий Сосорович Табхаров бидэндэ абаһаар иигэжэ хэлээ һэн:

— Залуушуулай фермын һаалишад яһала һайн хүдэлжэ байна. Нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб дүүргэнхэй. Тэндэмнай ажалынь оньһожоруулагданхай. Ошоходоо харанал бэзэт...

Дэбээнэй фермын эрхим һаалишадай нэгэн, Ленинэй, «Ажалай Улаан Тугай» орденуудтай, заабаришан-хүмүүжүүлэгшэ алдартай Ашагта Дугаржаповна Цыбендоржиева гэжэ дорюун янзын, габшагай эхэнэртэй танилсабабди. Ажал дээрэһээ сэхэ ерэһэн хэбэртэй: халуудаһан, хүлэрһэн.

— Фермынгээ хүнүүд, тэдэнэй ажал хэрэг тухай тобшо тэдыгээр хөөрэжэ үгыт даа, — гэжэ тэрээндэ хандахада:

— Манай Дэбээнэй фермынхид аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Яруунынхидай уряае халуунаар дэмжэхэ зуураа, бидэ һаалишад, мал адуулагшад арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, бэлшээриин табан һара соо (май—сентябрь) бүхы колхозоороо үнеэн бүриһөө 1200 килограмм, тэрэ тоодо манай Дэбээнэй фермынхид — 1210 килограмм һү һааха уялга абанхай, зунай үедэ ехэ һү һаахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ уряатайгаар аймагай һаалиин фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаһан байнабди. Фермымнай эрхим һаалишан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Наталья Бабасановна Лхамажапова зунай сагта үнеэн бүриһөө 1360 килограмм һү һааха уялга абанхай. Юрэдөө, ажалнай хэзээ хэзээнэйхиһээ урагшатайл даа, хүлисэгты, ажалдаа, яаранаб, — гэбэ.

Үглөөнэй һаам эхилһэн байба. Сагаан халаад үмдэһэн, сэбэр хүнэгүүдээ бариһан согтой залитай юһэн һаалишан ажалдаа нэгэн доро гаранхай «һаа—һэш» гэлдэнэ. Тэдэнэй дунда Үбэр-Зөөхэйн бэрхэ һаалишад: А. Цыбендоржиева, Н. Лхамажапова, В. Чимбеева болон бусад залуу һаалишадай ажаллахыень харанабди. Тэдэнэй харууһалжа байһан задарюун томо үнеэд одоошье сэбэрнүүд даа. Һаалишадай зайн галай хүсөөр үнеэдээ һаахадань үдхэн сагаан һүн ямар нэгэ цистернын соргын хоолойгоор шурьяса гоожоһондол болоно.

Наталья Лхамажаповагай хажууда ошоходомнай:

— Энэл даа үнэтэ баялигнай, үзэгты, — гээд энеэбхилбэ. — Жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн табан һара соо үнеэн бүриһөө мянгаад килограмм һү һаагаабди.

* * *

Наталья Бабасановна Лхамажапова 1952 ондо Сэлэнгын аймагай Дэбээн тосхондо түрэһэн, 1967 онһоо комсомолой гэшүүн.

1970 ондо дунда һургуули дүүргэмсээрээ Н. Б. Лхамажапова түрэл «Эрдэм» колхоздоо хүдэлхэеэ үлөө юм. Хоёр үбэлэй турша соо отара дээрэ хурьгашанаар хүдэлөө. 1973 ондо Дэбээнэй һаалиин фермэдэ һаалишанаар хүдэлхөө ороо. Эндэ тэрэ ажалша бүхэриг, үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэ, «комсомол арюухан наһандаа холые зориһон» хүн байһанаа харуулаа. Абаһан уялгануудаа хододоо дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг. Жэшээнь, 1974 ондо Н. Лхамажапова 430 центнер түсэбэй орондо 610 центнер һү һааһан. Түсэбэй ёһоор 2150 килограммай орондо үнеэн бүхэнһөө 3295 килограмм һү һаагаа. Харууһалдаг 19 үнеэдһээ 19 тугал абаа. Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 3300 килограмм һү һааха уялга абаа.

Наталья Бабасановна ажалдаа амжалтануудые туйлаһанайнгаа, комсомолой хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнгаа түлөө ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлдэ» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай. Тэрэ «Эрдэм» колхозой ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн фермынгээ агитатор юм.

Эршэ зориг түгэлдэр энэ шударгы басаганай холын хараа бодолтой, бүтээхэ ажалайнь түсэбтэй танилсахада баһал баясамаар. Мүнөө залуу һаалишан Сэлэнгын аймагай үнгэрһэн жэлэй чемпион Тагзима Сабировна Закироватай мүрысэнэ.

Апрель һарада манай республикын комсомол-залуушуулай делегацитай Н. Лхамажапова Москва ошожо ерээ. Илалтын Тугай дэргэдэ фото-зурагаа буулгуулха зол жаргалтай байгаа.

Мүнөө баяр дээрэнь баяр нэмэгдэбэ. «Эрдэм» колхозой гэшүүд һунгалтынгаа урда тээхи суглаан дээрэ Наталья Бабасановна Лхамажаповае Новоселенгинскын 127-дохи һунгуулиин округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуутаар дэбжүүлээ.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

ҺУНГУУЛИИН УЧАСТОГУУДТА

Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно районой һунгуулиин участогуудаар ябажа, ажал хүдэлмэреэрнь һонирхобобди. Мантай тэндэ уулзаһан КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша С. И. Барников иигэжэ хөөрэбэ.

— Манай районой һунгуулиин участогууд эртэнһээ гоё һайханаар шэмэглэгдэжэ, бүхы түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангагдаа. Һунгалтын үдэр һунгагшадаа хүлеэн абахаар бэлэн болоод байна.

Һунгуулиин 21, 22, 23-дахи участогуудта ороходо сэбэр һайхан, бүхы юумэнь бэлдэгдэнхэй, һунгалта үнгэргэхөөр бэлэн болоод байһань элеэр харагдана.

Һунгуулиин 22-дохи участогай агитпунктые А. П. Хайдурова даадаг. Эндэхи агитпункт гоё һайханаар шэмэглэгдээ, тэндэнь һонин уулзалганууд, һунгагшадта зорюулагдаһан үдэшэнүүд, лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор һаяхан ажалай ветерануудтай залуу һунгагшад уулзаа.

Районой һунгуулиин участок бүхэнэй агитпунктнуудта ород, буряад хэлэн дээрэ барлагдаһан һунгалтын дүримүүд, участогуудта хэгдэхэ хүдэлмэриин түсэбүүд үлгөөтэй байна. Эдэ участогуудта залуу һунгагшын булангууд ехэ зохидоор бэлдээтэй, тэндэ туһатай элдэб номууд, газетэ, журналнууд табигданхай.

Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

ТАРЯА ХУРЯАЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ ЯБУУЛАГДАНА

РОСТОВСКО ОБЛАСТЬ. Целинскэ районой «Московский» совхоздо комбайнернуудай хэдэн звено бүридхэгдэнхэй. Тэдэнэй нэгые залуу механизатор Александр Емельянов хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй коллектив Социалис Ажалай Герой Н. В. Бочкаревой звенотой мүрысэхэ гэжэ шиидээд, энэ жэлэй таряа хуряалгада 120 центнер ороо һо сохихо уялга абаба.

Комбайнернуудай ажалаа звено болгон эмхидхэхэдэ, ургаса һүйн шанартайгаар, түргэнөөр хуряагдана, хүсэтэ техникэ аша үрэтэйгөөр хүдэлтэгдэнэ гэжэ 1974 оной таряа хуряалга харуулаа. 1975 оной таряа хуряалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаха гэһэн уряа доро бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: звеньевой Александр Емельянов (баруун гарһаа) ба звеногой комбайнер Михаил Тимохин «Колос» комбайнуудые таряа хуряалгада бэлэдхэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

КОММУНИСТНУУДАЙ ШИИДХЭБЭРИ

Һаяхан манай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна суглаан болоjo, зунай сагта коммунистнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Зунай үедэ малшадые соёлой, медицинскэ талаар хангаха хэмжээ ябуулганууд бүхы талаһаа хаража үзэгдөө.

Мүнөө жэлдэ хонидые хайшалалгаяа 14 үдэрэй туршада дүүргэхэ гэжэ коммунистнууд шиидэбэ. Бүхыдөө 30 мянган хонин хайшалагдаха юм. Хайшалалгын оньһожоруулагдамал хоёр пункт хүдэлхэ. Хайшалалгын пунктнуудые даагшанар томилогдоо.

В. ГАРМАЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

Баргажанай аймаг.

ИМЕЕВА Х. А.,
Түнхэнэй аймагай Түнхэнэй совхозой һаалишан, Түнхэнэй аймагай һунгуулиин Хэрэнэй 136-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ГАСЬКОВ М. М.,
КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша, Прибайкалиин аймагай һунгуулиин Таловска 124-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ВАСИЛЬЕВА М. Ф.,
Улаан-Үдын 14-дэхи дунда һургуулиин ород хэлэ болон литературын багша. Улаан-Үдэ хотын һунгуулиин Горьковско 18-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

АБАШЕЕВ А. П.
Улаан-Үдын авиапредприятиин пилот. Улаан-Үдэ хотын һунгуулиин Борсоевско 7-дохи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

САХИНОВА Г. Г.,
Улаан-Үдын шэлэй заводой шэл отологшо. Улаан-Үдэ хотын һунгуулиин Баржановска 10-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

СОВЕДҮҮДЭЙ ҺУНГАЛТЫЕ УГТУУЛАН

1. ДАМДИН БААБАЙН ХӨӨРӨӨН

Һаяхан Дүтэлүүрэй совхозой Хужарай отделениин клубта Соведүүдэй һунгалтын урда тээхи суглаан болоjo байба. Шамбай шинираг бэетэй наһажаал хүн үгэ абажа, сценэ дээрэ гараба. Энэмнай түрэл нютагайнгаа хүн зоной дунда хүндэтэй болоһон, бүхы наһаараа ажал хэһэн Дамдин Цыденов гээшэ. Суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, тэрэ иигэжэ тэмдэглээ:

— Манай ороной арад зоной ажабайдал жэл бүри улам һайжаржа, баян дэлгэр болоjo байна. Нютагтамнайшье ехэ хубилалтанууд болоо. Үхибүүднай ямаршье түлөөһэгүйгөөр эрдэм номдо һурана. Үндэр наһатай болоһон үбгэд, хүгшэдтэ пенси түлэгдэнэ. Эдэ бүгэдые Совет засаг бидэндэ үгөө бшуу. Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар арад зондоо хүндэтэй болоһон, ажалша хүнүүднай дэбжүүлэгдэнхэй. Ажабайдалайнгаа бүри һайжархын түлөө дуугаа үгэхыетнай та бүгэдые наһатайшуулай зүгһөө уряалнаб.

Дамдин Цыденовэй эдэ үгэнүүдые суглаанда хабаадаһан хүнүүд нэрьемэ альга ташалгаар һайшаан дэмжээ һэн.

Нүхэр Цыденов мүнөө 81 наһатай, хүнгэн сарюун зандаа. Мүнөөшье хаба шадалаараа совхоздоо хүдэлһөөр. Хужарайнгаа отделениин Харһата гэжэ газарта 60 гектар сабшалан даажа абаад, луговодоор ажаллана. Энэ хабартаа тэндээ наг шэбхэ ехээр гаргаа, уһалаа. Энэ жэлдэ сабшалангай гектар бүриһөө 20 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряаха зорилго табяад, мүнөө эршэтэй һайнаар хүдэлжэ байна.

Дамдин Цыденов залуушуулай жэшээ абамаар, ажалша бэрхэ хүн даа.

2. Залуу һунгагшын үгэ

Хужар нютагтамнай залуушуул олошоржо байна. Тэдэнэй дунда һунгалтада түрүүшынхеэ хабаадаха хүнүүд баһал олон. Залуу үетэнэй дундаһаа механизатор Алексадр Балданов һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглэбэ:

— 18 наһа гүйсэжэ, анха түрүүшынхеэ һунгалтада хабаадаха эрхэтэй болоһондоо сэхэ баяртай байнаб. Һүүлэй үедэ нютагтамнай залуушуул олошоржо, ажалынь һайн, хүхюутэйшье болоо. Бидэнэр — залуу механизаторнууд энэ жэлэй хабарай тарилгын үедэ хоорондоо мүрысэжэ, ажалаа хаһа тэтэнь дүүргээбди. Үдэрэй даабари үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Бидэнэр Соведэй һунгалтын үдэрые, түрэл Коммунис партиин XXV съездые ажалдаа амжалтатайгаар угтаха зорилготойбди. Арадай кандидадуудай түлөө дуугаа баяртайгаар үгэхэб.

Хужар нютагай һунгагшадай суглаан ехэ эмхитэйгээр болоjo үнгэрөө һэн.

М. БАДМАЕВА.

Захаамин.

СТАХАНОВСКА ХҮДЭЛӨӨНЭЙ 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ҮНИНЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭНТЭЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Хүдэлэсэнь түргэн. Юумэ хөөрэхэдөө абьяастай. Илангаяа завод тухайдаа халажа хөөрөө һаань, хэды соошье шагнаад лэ һуухаар. Олон уршалаа нюурыень хээтүүлнэ. Үһэниинь миин буурал бэшэ, ялагар сагаан. Аяг зангынь, хөөрэхэ янзань өөрынгөө заводтой нэгэ амисхаалтай болоһон хүн урдамнай һууна гээд таажа ядахаар бэшэ. Үшөө хорёод оной комсомол солотон гэжэ гансатал тухайлмаар.

Стахановска хүдэлөөнэй 40 жэлэй ойдо зорюулжа, тэрэ үеын стахановец солотониие бэдэрһэн байгаабди. Завод соогоо (тиихэдэ заводшье бэшэ, мастерской байһан) гурбадахи номерой грамота абажа, стахановецай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Николай Григорьевич Кузьмичтэй хөөрэлдэхэдөө аяар хорёод гаран, гушаад онууд худар аяншалнабди. Тэрэ үедэ манай городто байһан, һүүлдэнь Эрхүү хотодо нүүжэ түбхинэһэн Зүүн-Сибириин пароходствын мэдэлэй заһабарилгын мастерскойнуудта табяад шахуу жэлэй саада тээ ерэжэ ороһон энэ хүн Буряад орондо индустриин галнуудай ошо бадарруулалсагшадай нэгэн болоно. Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой үлгы сооһоо үндыжэ, үнэн бээ бээлтэр хүдэлһэн Николай Григорьевичой хөөрэжэ байхада, Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр тамаржа ябаһан судна юундэшьеб һанаанда орожо байба.

Хори гаран, гушаад онуудай үеэр Зүүн-Сибириин пароходствын аха дүү Монгол оронтой Совет гүрэнэй худалдаа наймаанай харилсаа бэелүүлдэг гол һудаһан байһан гэжэ бодоходо, судна заһабарилагшадай ашa габьяагай ехэ байһаниинь ойлгосотой.

— Олонхи суднанууд Сэлэнгэ мүрэнөөр Монгол орон тээшэ ошодог һэн, — гэжэ Николай Григорьевич хөөрэнэ. Үбэлэй сагта наяад хүн мастерскойнуудтаа хүдэлдэг һэмди, зунай тамаралгын хаһын ороходо, 6—7 хүн үлэдэг бэлэйбди.

Иигэжэ 1932 он болотор мастерскойнууд байһанаа завод болоһон намтартай. Завод болоходоо, үйлэдбэринь улам үргэдэжэ, хүдэлмэришэд олошороо һааб даа. Судна заһабарилгын зэбсэг түхеэрэлгэнүүд олоор абтажа, тодхогдоо.

Заводойнгоо үндыһэн, үргэдэлэн тухайда хөөрэхэдөө:

— Үү, юу хэлээ гээшэбши, — гэжэ Николай Григорьевич ехэ абьяастайгаар хөөрэнэ. — Багахан хоёр дабхар гэрэй 1-дэхи дабхарта токарна гурбан станок, мүлидэг нэгэ станок, наждагай нэгэ тошыло гэхэ мэтын түхеэрэлгэтэй байгаалди даа.

Тиигээд тэрэ заводойнгоо хашаа доторхи томо томо цехүүдэй байшангууд тээшэ сонхоор заагана. Тиихэ үедэ Зүүн-Сибириин пароходствын бишыхан һалаа байһан һаа, мүнөө манай завод машина бүтээлгын министерствэдэ мэдэлтэй томо заводуудай нэгэн болонхой.

Стахановецай нэрэ зэргэдэ яагаад хүртөө һэмта гээд асуухада, Николай Григорьевич тэрэ үедэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн тухайда хөөрэжэ үгэбэ.

— Иимэ нэрэ зэргэдэ хүртэхэнь бэлэн бэшэ байдаг һэн. Ажалыешни хаража үзэхэ, ниитын хүдэлмэридэ, гэр бүлэдөө, нүхэдтөө ямараар хандадаг бэ гэжэ харалсаха — иимэ байһан юм, — гэхэдэнь, «Агууехэ үүсэлһээ» эхитэй социалис мүрысөөнэй али тухай ехэ ниитын хүсэн болон хүгжэжэ байһаниинь элирнэ бшуу.

Хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ стахановецай нэрэ зэргэ гурбан түрүү хүдэлмэришэдтэ олгоод, энээниинь үнэмшэлһэн грамотануудые барюулаа һэн ха. 1-дэхи номерой грамота П. Акуловта, 2-дохи номерой грамота слесарь М. Полуяновта (мүнөө наһа баранхай), 3-дахи номерой грамота токарь Н. Г. Кузьмичта барюулагдаһан байгаа.

— Энэ ушар хадаа айхабтар ехэ дэбжэлтэ үүсхээ, урма зориг бадаруулаа, хүдэлмэришэдтэ шэнэ амисхаал оруулаа һэн, — гэжэ энэ үнинэй хүдэлмэришэн домоглоно.

Манай ороной делегацида оролсожо ябаһан хэдэн хүдэлмэришэд Франците нэгэ заводто хүрэхэдөө, «Һарадаа хэды шэнээн салин абанат?» — гээд нэгэ хүдэлмэришэнһөө асууһан юм гэдэг. Юу хэлээ гээшэбта, тэрэмнай нюуса юумэл, ажалайнгаа оншошье бэе бэеһээ таһа нюудаг зомди. Зэргэлээд хүдэлдэг хүмни хэдые абанаб гэжэ нэгэшье хүн мэдэхэгүйл», — гээд харюусаһан юм гэдэг.

Энээниие дуулахадаа, Николай Григорьевич миһэд гээд, стахановска хүдэлөөнэй уг зорилго тухай, хүдэлмэришэдэй амин нэгэ байдаг, бэе бэедээ туһалдаг гайхамшаг харилсаан тухай хөөрэжэ үгэбэ.

— Токарь гээшэ нарин ажал мүн. Бүтээһэн детальшни хэбһээ миллиметршье ехэ гү, али бага болохо ёһогүй. Али нэгэн тээшээ хэлбэрээ һаа, голодоһон болохо. Үнэндөө уран бүтээлдэ адлирхуу юумэн гээшэ. Зүгөөр зэбсэгнай ондо ондоо: манда станок, зураашадта биирэ, шэрэ, материал болоно. Энээниие тааруулаагүй һаа, һарюу мурюу бүтээл болохол даа. Станогоо тааруулжа табиха гээшэ тон шухала. Залуу нүхэдтөө энэл талаһаань заажа, харуулжа үгэхэлши даа. Бэе бэедээ туһалалсаха гээшэ тон һайн һайхан сэдьхэлэй хэрэг мүн. Энэ хадаа имагтал совет хүнэй гайхамшаг шэнжэ шанар юм. Тиин энэ хэрэг ёһо заншал болоjo гүримшанхай.

Табяад шахуу жэлдэ заводтоо токарёор, мастераар, цехэй начальнигаар хүдэлһэн (мүнөө пенсидэ гараһаншье һаа, ажаллаһаар) үнинэй энэ хүдэлмэришэнэй, хамта хүдэлэгшэдэйнь һургажа, хүмүүжүүлһэн хүн болгоһон зониие тооложо барагдашагүй. Өөһэдынгөө халаание һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэг үеын үедэ дамжажа ябана, саашадаашье энэ дэмбэрэлтэ хэрэгэй үргэлжэлхэ байһаниинь лабтай. Николай Григорьевичой шабинар байһан С. Трифонов, М. Степанец гэгшэд өөһэдөө шабинарые һургадаг мэргэжэлтэд болонхой, заводтоо мүнөө хүдэлжэ байдаг. Гэзгдэгшэдые урагшань татажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ оруулха, тиигэжэ ниитэ дээрээ амжалта туйлаха гээшэ стахановска хүдэлөөнэй уг зорилго мүн.

Стахановска хүдэлөөнэй үргэлжэлэл — социалис мүрысөөн улам хүгжэжэ, шэнэ шатада ороо. Ажалда коммунис ёһоор хандахын түлөө мүрысөөн эндэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Заводой бүхы хүдэлмэришэдэй хахадынь коммунис ажалай ударнигай нэрэ солотой юм.

Заводто болоһон социальна ехэ хубилалтанууд тухайда саашань хөөрэнэ. Заводой хүдэлмэришэдэй хүүгэдэй хүмүүжэхэ саад-ясли баригданхай. Заводой столово, хэдэн цехүүдтэ бүфедүүд эмхидхэгдэнхэй. Халуун цехүүдтэ газтай уһан бии болгогдонхой. — Энэмнай халуун цехүүдтэ аргагүй шухалабши гү даа, — гэжэ Николай Григорьевич онсо тэмдэглэбэ.

Цех бүхэндэ душ, хүдэлмэрицэн бүхэндэ кабина байна. Ажалай һүүлээр бэеэ угаагаад, хубсаһаяа һэлгээд, слесарь гү, али токарь гэртээ хариха.

Профсоюзай комитедэй, заводой дирекциин зүгһөө үзүүлэгдэдэг бэшэ туһаламжа эндэ оруулагданагүй. Курорт, санаторидо путевко үгэхэ, өөһэдын туристическэ баазада амарха гэхэ мэтэнүүдые тоологдоногүй. Гадна заводто хэгдэһэн барилгануудые дурданагүйбди: үйлэдбэриин барилга эндэ олоор бодонхой.

— Аглаг агаарта амархаяа ерыта, — гээд нэгэ хүн Н. Г. Кузьмичые уряад, зэргэлээ таһалга руу орошобо. Һүүлдэ мэдэхэдэм, заводой туристическэ баазые даагша нүхэр Морозов байба. Курорт, амаралгын газарнуудаар ябажа амардагүй гүт гэжэ асуухада, «залхуутай, ошодоггүйб» — гээд харюусаба.

Бусад предприятинуудтал адли судна бүтээгшэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын, партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгээр угтахын түлөө Улаан-Үдын судна бүтээгшэд тэмсэжэ ороо.

— БАМ-ай захил — абарга хүсэтэй суднануудые барижа эхилэнхэйбди. Заводнай эды шэнээн хүсэтэй болообши бы даа, оо! — гээд Николай Григорьевич долёобор хургаа ёдойлгон намда хэлэбэ.

Д. ЖУГДУРОВА.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ҮРЭ ЖЭМЭС, ОВОЩ САМОЛЕДУУДААР ЗӨӨНЭ.

ДУШАНБЕ. (ТАСС-ай корр. Л. Чигрин). Таджикистанай авиаторнууд шэнэ ургасын үрэ жэмэс, овощ ороной холын районуудта эльгээжэ эхилбэ. Душанбе ба Ленинабадһаа ерэһэн түрүүшын самоледуудые Ураалай, Сибириин, Алас-Дурнын, холын Хойто зүгэй хотонуудай хүн зон угтан абаһан байна. Капуста, үгэрсэ, абрикос, черешни эдэнэртэ асараа.

Энэ жэлдэ Таджикистанай авиаторнууд 25 мянга гаран тонно овощ, жэмэс ороной элдэб районуудта абаашаха юм.

ХҮДӨӨГЭЙ ТРАНСПОРТНИГУУДТА

МИНСК. (ТАСС-ай корр. Е. Галкин). Белоруссиин ниислэл шадархи Дзержинск хотодо ашаглалгада оруулагдаһан шэнэ завод запас частьнуудаар Белоруссиин, Прибалтикын, Россин Федерациин баруун-хойто хэдэ хэдэн областьнуудай хүдөө ажахын автомобильна паркые хангаха юм.

ТЮМЕНИИН ГЕОЛОГУУДАЙ АМЖАЛТАНУУД

ТЮМЕНЬ. (ТАСС-ай корр.). Энэ түсэбтэ табан жэлэй эхинһээ хойшо Тюмениин геологууд Баруун Сибириин карта дээрэ нефтиин ба газай ашагта малтамалтай 50 шахуу хэбтэшэ тэмдэглэһэн байна. Эдэнэй ашаар нефтиин нөөсэ баялигуудые дээшэлүүлхэ табан жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ үе соо элирүүлэн нээһэн газай нөөсэ баялигуудай хэмжээн 6,5 триллион кубометр болоһон байна. Тэрэнь хараалагдаһан даабариһаа хоёр дахин ехэ.

Тюменьдэ болоһон зүблөөн дээрэ иимэ баримтанууд дурдагдаһан байна. Эрдэмтэ геологууд, СССР-эй Госпланай, СССР-эй Геологиин министерствын түлөөлэгшэд, ороной олон областьнуудаар газарай гүн дундахи нөөсэ баялигуудые бэдэрэгшэд Баруун Сибирьтэ хэгдэдэг геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Зүблөөнэй үедэ мэргэжэлтэд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаһан, Баруун Сибириин олзоборилгын бүхы газарнуудта тэрэниие хэрэглэхэ зам хараалһан байна.

ШЭНЭ ЕХЭ ТҮСЭБҮҮД

ЭРХҮҮ. (ТАСС-ай корр.). Эрхүүгэй областьдо эгээл ехэ 10-дахи ТЭЦ ашаглалгада оруулагдаһанһаа хойшо 100 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэбэ. **Бүхы дүнгүүдээр табан жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ.**

Коллективэй габшагай ажалай, түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн һайжаруулһанай ашаар иимэ ехэ амжалта туйлагдаһан байна. Үйлэдбэриие автомадаар хангахын тула ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ.

Заһабарилагшад горитой туһа хүргөө. Блогуудые заһабарилха саг хорожо, 350 миллион шахуу киловатт-час электрын элшэ хүсэ жэлдэ нэмэжэ абаһан байха юм.

Эрхүүгэй 10-дахи ТЭЦ-эй коллектив партиин XXV съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсан табан жэлэй түсэбһөө гадуур 5 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхые хараална.

УРДА ЗҮГЭЙ ХАЛУУН НАРАНАЙ ЭЛШЭ ДОРО

КРАСНОДАР. (ТАСС-ай корр. В. Калишевский). Кавказай Хара далайн эрьедэ — Анапа, Геленджик, Кабардинка болон бусад олон курортно хото городуудта, һуурин тосхонуудта пионерэй лагериин нээгдэһэн тухай горнын хонгёо абяан мэдээсэбэ.

Энэ зун 150 мянга шахуу пионер, һурагша пионерскэ ба спортын 400 гаран лагерьта, хүүгэдэй аяншалгын баазада, ажалай ба амаралтын лагерьта бэе махабадаа хатуужуулха байна.

БАЯН УРГАСА ТУШААЖА АБАХАНЬ

КРАСНОДАР. (ТАСС-ай корр. В. Калишевский). Кубаниин элеваторнууд шэнэ ургасын ороо һо таряа тушааж абахаар бэлэн болонхой. Ороо һо хадагалдаг 50 гаран ехэ барилга 1975 оной ургаса тушааж абахаар бэлдэгдэбэ.

Хизаарай элеваторай ажахы шэнэ машинануудаар, оньһон түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһан байна. Ехэ ашаанай автомашинаһаа ороо һо буулгаха 20 гаран түхеэрэлгэ нэмэжэ тодхогдоо. Транспортна шэнэ шэгнүүр элеваторнуудта табижа, 60 тонно хүрэтэр шэгнүүртэй автопоезднуудые түргөөр гаргаха арга олгодобо. Эрхим сортын 1 миллион тонно шэниисэ хадагалха тусхай байра баригдаа. Хилээмэнэй продуктнуудай хизаарай управлениин дэргэдэ бэлэдхэл гараһан элеваторай лабораторинуудаи хүдэлмэрилэгшэд, технологууд таряа тушааж абаха байна.

ВИНОГРАД СЭСЭГЛЭНЭ

ДУШАНБЕ. (ТАСС-ай корр. Я. Нудель). Таджикистанай Гиссарска ба Вахшска нуга голнуудта виноград сэсэглэжэ захалба.

Мэргэжэлтэдэй һанамжын ёһоор, мүнөө республикын олон районуудта үндэр баян ургаса абтахаар хүлеэгдэнэ. Таряашад 97 мянган тонно виноград гүрэндэ худалдахые хараална. Энэшье нёдондо жэлэйхиһээ 7 мянган тонноор ехэ.

ЗАПОЛЯРИИН ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУРХИ НҮҮРҺЭН

ВОРКУТА (Коми АССР). (ТАСС-ай корр. Э. Васильев). Жэлэй эхинһээ хойшо «Заполярная» шахтын горнягууд түсэбһөө гадуур 100 мянган тонно шулуу нүүрһэ малтан гаргаба. Энэ коллектив «Воркутауголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй предприятинуудай дунда иимэ амжалта түрүүлжэ туйлаа. Иигэжэ социалис уялгынгаа гол зүйлые дүүргэһэн байна.

Шулуу нүүрһэ малтан абаха хүдэлмэреэ бүрин оньһожоруулһанай ашаар горнягууд иимэ ехэ амжалта туйлаба.

АРБУГАЕВА Л. П., Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай ... Мясокомбинатска 48-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутатда кандидат.

ГАТАПОВ С. Л., Баргажанай аймагай Улаан ... колхозой түрүүлэгшэ, Баргажанай аймагай һунгуулиин Улаанай 54-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутатда кандидат.

ХАРЖЕЕВА Е. Б., Кабанскын аймагай Оймо... совхозой һүнэй фермые ... Кабанскын аймагай ... һунгуулиин 92-дохи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутатда кандидат.

ГОНЧИКОВ Д. Д., Буряадай АССР-эй сэрэгэй комиссар, Загарайн аймагай һунгуулиин Доодо... 81-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутатда кандидат.

ТҮРЭЛХИДЭЙНГӨӨ АЖАЛАЙ ЗАМААР

ЛЕНИНГРАД хотодо үнгэргэгдэхэ бүхэсоюзна пионерэй 4-дэхи слёдто манай Буряад республикаһаа долоон пионер хабаадахаяа ошохо золдо тудаа һэн. Энэ долоон эрхим пионернүүдэй нэгэн Үльдэргын дунда һургуулиин 7-дохи классай һурагша Дашиева Цыпилма байгаа бэлэй.

Цыпилма номдоо оролдосотой, журам һайнтай, ниитын хэрэгтэ, пионерэйнгээ хүдэлмэридэ шударгыгаар хабаадахаһаа гадна, мал ажал дээрэ хүдэлдэг түрэлхидтөө туһалдаг, ажалда дуратай, бэрхэ басаган гэжэ ехэл магтуулдаг һэн. Тиимэһээ һургуулиингаа пионернүүдэй эдэбхитэдэй нэгэн ябаһаниинь мэдээжэ болоно. Москва, Ленинград ошожо ерэһэнһээ хойшо бүришье зоримгой, һүбэлгэн, урагшаа һанаатай, үетэнэйнгөө удамарша боложо, үүсхэлнүүдэй залаа боложо ябаха үедөө нүхэдтэеэ комсомолой гэшүүндэ ороо бэлэй.

Цыпилма Дашиева 1974 ондо, үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ 10-дахи класс һайнаар дүүргээ. Һургуулияа дүүргэһээр түрэл «Коммунизм» колхозойнгоо хоёрдохи отделениин һаалишадта ошожо, түрэлхидэйнгөө хажууда ажаллажа эхилээ һэн. Ажал дээрэһээл наһанайнгаа түрүүшын алхам хэхэ гээшэ эндүүгүй, дэмбэрэлтэйшье байха гэжэ энэ басаганай бододогые хэн буруушааха гээшэб!

— Дуратай ажалдаа хамсы шаман ороһон залуухан Цыпилма басаган нёдондо намар 20 толгой түрэхэ хашарагуудые тушаажа абаад, тобир тарганаар ондо оруулжа эхилээ, түрүүлээ. Түлшье һайн абаа. Һү һаалгааршье колхозойнгоо түрүү һаалишадай дунда ябана. Энэ жэлэй үнгэрһэн табан һара соо үнеэн бүриһөө 900 килограмм һү һаажархиба. Үнеэдынь шэнэ түрэһэн гунжад ха юм. Мэнэ һая үнеэдээ һаажа дүүргэжэ байхадань Цыпилма басагантай уулзажа хөөрэлдөөб. Цыпилма дарууу зохидхон зангаараа ажал тухайгаа иигэжэ хөөрэбэ:

«Гунжадниш түрэжэ ходорбо. Һаалгажашье һураа. Иигээд хүхэ ногоондо садана, һү ороно бэзэ. Ехэ һү шуумайжал һааха хаһа эхилбэ гээшэ. Гунжан бүхэнһөө 1800 килограмм һү һааха социалис уялгаяа дүүргэхэл байхаб. Ехэ һүнэй түлөө тэмсэнгүй аргагүй. Манай аймагайхид һү һаалгаар республика соогоо үүсхэл гаргаа ха юм. Ерэхэ жэлэй эхеэр КПСС-эй XXV съезд зарлагдаха. Мүнөө юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэл ябажа байна. Иимэ түүхэтэ үедэ бидэ залуушуул хабаяа харуулангүй яахабибди. Манай фермэ залуушуулай коллектив шуу. Залуушуулнай иимэ мэдэрэлдэ абтанхай», — гэбэ.

Энэ залуушуулай хүдэлдэг гүүртэдэ арбадахиие дүүргэһэн арбаад басагад, хүбүүд урилдан ажаллана. Тэдэнэр хүдэлмэреэ дүүргэжэрхёод ном үзэнэ. Улаан буландаа сугларжа, телевизорээ харана, газетэ, журнал уншана. Дуу, хатарайнгаа репетици хэнэ. Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулжа, һайн концерт бэлдэһэн, нютагайхидаа ехэтэ һонирхуулаа һэн. Дунда һургуули дүүргээд, түрэл нютагтаа магтаалтай хүдэлжэ ябаһан залуушуул энэ колхоздо олон юм. Тэдэнэй нэгэн Цыпилма Пунцуковна болоно гээшэ. Энэ залуушуулай гүүртын коллектив өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ Дашиева Цыпилма Пунцуковнае Яруунын аймагай Советдэ Баруун-Үльдэргын һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутатда кандидадаар дэбжүүлээ һэн. Энэ округой бүхы һунгагшад тэдэнэй дурадхалые һайшаан дэмжээ.

Цыпилма Пунцуковна залуухан даа. 18 наһаяа гүйсөөд, 19 наһаяа гэшхэбэ. Хуулиин наһа хүсэхэтэеэ сасуу ажалаараа тодоржо, арадайнгаа депутат болон һунгагдаха гээшэ ехэл зол хуби гээшэ ааб даа.

Арадай найдабариие юунһээшье үлүүсэ сэгнэжэ, нангинаар үргэжэ ябаха гээшэ ухаан сэдьхэлэй хүсэн ха юм.

Цокто НОМТОЕВ.

ТРАКТОР АГТЫЕ ЖОЛООДОГШОД

Энэ хабарай тарилгын урдахана буулгагдаһан зураг дээрэ өөһэд хоорондын ехэ һонирхолтой «нюусануудаа» хэлсэжэ байһан мэтэ хоёр эхэнэрнүүдые харахада, хоюуланайнь шарайда баяр баясхалангай тэмдэг харагдана. Энэ хоёр анда нүхэд баярлаха ёһоороол баярлажа байгаа юм. Баруун гар талаһаа байгаашань Захааминай аймагай Енгорбойн совхозой механизатор Антонида Очировна Кондратьева гээшэ. «Булад хүлэгэй» жолоо барижа, буразда гаргаһаар гурбадахи хабараа болобо. Түрүүшын хоёр жэл соо «Т-40» маркын трактораар элдэб ажалда ябаа юм. Наг шэбхэ, малай тэжээл зөөхэ, үбһэ бэлэдхэлгэдэшье хабаадалсаа.

Мүнөө хабар Антонида «МТЗ-50»-да һуужа, 1-дэхи классай тракторист, хани нүхэр Валерий Бадмаевичтайгаа сеялкэ шэрэжэ, тарилга хэлсэбэ. Валерий нүхэрынь «К-700» трактор жолоодохо курса һаяхан дүүргээд, өөрынгөө МТЗ-е Тонидоо үгэхэнь. Антонида Очировна нёдондо жэл «Т-40» трактораараа 656 гектар зөөлэн хахалалга хэһэн, түлишэ, түрхихэ материал, запасной частьнуудые алмаһан байгаа.

Энэ жэл Антонида Очировна «Ажалай эгээл ехэ бүтээсэ туйлахын, машинануудай техническэ хүсые эрхим һайнаар ашаглахын түлөө хүдөө ажахын механизаторнуудай хүдэлөөн» тухай КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан тогтоолтой танилсамсаараа «МТЗ» трактораараа 1200 гектар газар элдүүрилхэ, түлихэ, түрхихэ материал болон запасной частьнуудые хараалагдаһанһаа 5 процент ехээр алмаха, трактораа хододоо бэлэн байлгажа, ажалда һаатуулхагүй гэһэн социалис уялга абаад, совхозойнгоо үнинэй механизатор Буда Муханаевич Гармаевые социалис мүрысөөндэ уриһан байна. Энэ хабарай тарилгын үедэ Антонида Кондратьева һаадгүйгөөр ажаллажа, халаан бүриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Нүгөө таладань Михайловкын совхозой механизатор Татьяна Ивановна Корнаковае харанат. Таня үйлэдбэриин һуралсалай шэглэлтэй Михайловкынгаа дунда һургуули дүүргэтэрээ полеводуудай бригадада ябадаг байһан юм. Арбадахи класс дүүргэмсээрээ, Таня Татауровай СПТУ-да орожо, 1969—1971 онуудай туршада һуралсаад, олон мэргэжэлтэй механизаторай эрхэ абажа гараһан байгаа. Училищи дүүргэмсээрээ түрэл совхоздоо бусажа, «Т-25» трактораар мүн лэ, Тонидо адли элдэб ажалда ябаа юм. Энэ жэл хуушабтар «МТЗ-5» трактор өөрөө заһабарилжа дүүргээд, хабарай тарилгын үедэ сеялкэ шэрэжэ гараба. Татьяна Ивановнагай эсэгэ Иван Степанович үнинэй

механизатор, мүнөө совхозой сабшалан һайжаруулха отрядай хүтэлбэрилэгшэ юм. Тиимэһээ түрүүшын үедэ басагаяа дахуулжа ябаад, механизаторай мэргэжэлдэ дурлуулһаниинь лабтай. Мүнөөшье саг үргэлжэ туһалдаг, заабари һургаал үгэдэг юм.

Мүнөө һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ Михайловкын совхозой хүдэлмэришэд залуу эхэнэр механизатор Татьяна Ивановна Корнаковае Захааминай аймагай Советэй депутатда кандидадаар дэбжүүлээ. Тиихэдэ Антонида Очировна Кондратьева Енгорбойн сомоной Советэй депутатда кандидадаар мүн лэ дэбжүүлэгдээ. Нютагай эрхим басагадай арадай этигэл найдабариие хүсэд харюулха байһандань ямаршье һэжэг байхагүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Корнакова Т. И. Кондратьева А. О. хоёр.

Д .АЮШЕЕВЭЙ фототекст.

ЭСЭГЭ ОРОНОЙМНАЙ СОЛДАДУУД

ЗОРИГОО ХУХАРААГҮЙ

Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин гурбан уралан нарижуулагшад В. И. Симухин, Г. А. Бургардт, П. Г. Кузнецов гэгшэдтэ «РСФСР-эй автомобильна транспортын эрхим уралан нарижуулагша» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоһон тухай газетэдэ бэшэгдэһэн юм. Тэдэнэрэй нэгэн Петр Гаврилович Кузеванов тухай уншагшадта тобшо тэдыгээр хөөрэжэ үгэхэ хүсэлэнтэйб.

1942 он. Хатуу шэрүүн шуһата байлдаан. Манай ябаган сэрэгэй добтолгые халхалан, урагшаа дабшахын тулада танкнууд иишэ эльгээгдэбэ. Танкова училищи дүүргэһэн залуу механик-жолоошон Петр Кузеванов танкнуудай нэгэнэй залуур барижа, урагшаа зүдхэн дабшаба. Тэрэ арба найма наһаяа үшөө гүйсөөгүй ябаа.

Дайсанай ехэ буугай һомон танкнуудые угтаба. Кузевановай жолоодожо ябаһан хуягта машина улаан галаар соробхилшобо. Петр люгээ нээгээд, галдуулжа байһан танк сооһоо һүрэн бууба. Энээнэй һүүлээр юунэй болоһые хүсэд ойлгобогүй. Гэнтэ газар орбогод гээд, хүл руунь халуу бусалшаба. Танкнь минын табигдаһан газарта зогсошоһон байгаа. Механик-жолоошон танк сооһоо һүрэжэ буухадаа, минэдэ уда татуулһан байба.

Петр Кузеванов удаан саг соо госпитальдо хэбтэхэ баатай болобо. Тэрэ хэдэн һарын туршада эмшэлүүлээд, хүлөө тайруулжа, протез табюулха ушартай болоо бэлэй. Залуу хүбүүн тэрээндэ урмаа хухараагүй, хүл дээрээ ябажа һурахые оролдодог һэн. Теэд хэлэхэдэ бэлэн, хэхэдэ хэсүүшэг лэ байба. Гэбэшье тэрэ өөрынхиеэ абажал һалаба. Госпиталиин һүүлээр

...Тарян хуряалгын халуун хаһа түлэг дундаа ябажа байһан юм. Эгээл энэ үедэ колхозой комбайнер үбдэшэбэ. Дайнай һүүлээрхи хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ комбайнерай мэргэжэлтэд олооро дуталдадаг һэн. Угайдхадаа халуун хаһын үедэ иимэ ушар тохёолдобо. Дайнай урда тээ Кузевановай комбайнда ойро зуура хүдэлһые колхозой правлениин гэшүүдэй нэгэн һанажархиба. Тэдэнэр хүниие эльгээбэ.

— Таанар юугээ хэлэнэ гээшэбта? Мэдэнэгүй аалта? — гэһэн асуудалтайгаар тэрэ «айлшадые» угтаба.

— Мэдэнэбди. Теэд ондоо аргагүйл даа. Таряамнай саһанда дарагдажа болохонь, саг хүлеэхэгүй. Туһалхал болоош, Петр Гаврилович, — гэжэ тэдэнэр харюусаба.

Кузеванов ойро зуурахан бодолгото болоод, зүбшөөлөө үгэбэ. Комбайнерай туһалагшын хажууда ябажа, тэрэниие комбайнерай мэргэжэлдэ һургажа шадаха байнаб гэжэ тэрэ хэлээ һэн. Энээниие колхозой правлени баяртайгаар хүлеэн абаба.

Теэд нэгэ хэдэн үдэрэй үнгэрхэдэ, Кузеванов бэеэ барижа шадангүй, хүлнүүдэйнгээ хэдышье яншажа, үбшэнтэй болодогшье һаань, хоёр шүдөө хам зуужа, талын онгосын штурвалай дэргэдэ зогсобо.

Петр Кузеванов түрэл колхоздоо бусахадаа, хүлдэ орожо ябаһан үхибүүн шэнгеэр гэшхэлдэгшье һаа, хүл дээрээ ябажа гэртээ ороо.

Нэгэтэ хүлеэгдээгүй иимэ ушарай тохёолдоогүй һаа, хүлөө тайруулһан танкистын хуби заяан ямараар эрьежэ ерэхэ һэм, бү мэдэе. Тиихэдэл солдат өөрынгөө хүсэндэ үнэнһөө этигэн найдаһан байгаа.

«Манай Маресьев» һонин намтартай хүн даа гээд оуггаа хүдэлдэг нүхэдынь Кузевановтай танилсуулхадаа, намда хэлэбэ. «Т-34» түхэлэй танкын механик-жолоошон ябаһан Петр Гаврилович дээдын шагнал абаагүй. Геройн баатаршалга харуулаагүй хүн байха. Залуу хүбүүн дайнда эрэлхэг зоригойнгоо баатаршалга харуулжа үрдеэгүй бшуу.

Энэнэй һүүлээр хүлөө тайруулһан танкист хоёр жэл удаагуур комбайнда хүдэлбэ. Хуби заяан, зол жаргал эрьежэ ерэхэеэ болёо гэжэ урмаа хухаран ябаагүй, хүнүүдтэйл адли ажаллажа шадаха хүн байнаб гэжэ тэрэнэй ойлгожо абаһаниинь тон шухала һэн.

Һүүлдэ Улаан-Үдэдэ ажаһуудаг түрэлхидтөө, байһан һамгандаа ошохо гэжэ Петр Гаврилович шиидэбэ. Эндэ һанаандаа тааража ажал бэдэржэ эхилбэ. Автотранспортна предприятида заһабарилагшын хүдэлмэри шэлэжэ абаба. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо хорёод жэлэй туршада эндэ хүдэлнэ.

Предприятиин хүтэлбэрилэгшэдһөө, сугтаа хүдэлдэг нүхэдһөөнь тэрээн тухай һайн һайхан үгэнүүдые дуулаа һэм. Алтан гартай уралан нарижуулагша бар ажал хүнгэдхэһэн олон дурадхал оруулаа. Жэшээлхэдэ, автомобильнуудай эбдэрхэйе бэдэрэн олодог оньһон түхеэрэлгэ ашаглалгада үгтөө. Иимэ түхеэрэлгэ республика дотор ори ганса юм. Предприятиин уралан нарижуулагшадай гараар тэрэ бүтээгдэээ. Петр Гаврилович Кузеванов энэ түхеэрэлгэ тодхолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хубитаяа яһала оруулһан байха.

Тэрэ шударгы бэрхээр ажалладаг байхаһаа гадна, предприятиингаа ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Кузеванов предприятиингаа нүхэдэй сүүдэй түрүүлэгшээр һунгагдаһан байгаа. Тэрэ ажалһаа һамшагшадтай, архидаха дуратайшуултай эрид шангаар тэмсэл ябуулдаг һэн.

«Түсэб даабари дүүргэгдэхэгүй, хүдэлмэриин сагһаа гадуур ажаллаха ушар гарадаг һэн. Иимэ ушарта Петр Гаврилович хажуу тээ хэзээдэшье үлэдэггүй юм. Теэд салин хүлһэ абахаяа арсадаг. Хоёр-гурбан хоногой табилга үгөөрэйгты гэжэ хэлэдэг заншалтай. Юуб гэхэдэ, сэбэр агаарта сэнгэн амарха угаа дуратай хүн юм. Хээрэ талада гараад ерэхэдээ, ехэл таатай зохидоор амарааб», — гээд баяртайгаар хөөрэн һууха.

Дайн байлдаанда хоёр хүлөө гээһэншье һаа, энээндээ голхорон муудажа ябадаггүй, сог залитай, П. Г. Кузеванов хамаг зоболонгые дабажа гараад, зол жаргалтай ажаһуужа, ажаллана.

Ю. МЕЩЕРЯКОВ.

ХА ДҮҮ СОЁЛОЙ ...АЙНДЭР

(ТАСС).

АЖАЛШАДАЙ бэшэгүүдһээ

Агитталмайнууд нээгдэбэ

Улаан-Үдын Октябрьска районой Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсын 14-дэхи, 2-дохи, Бабушкинай нэрэмжэтэ үйлсын 7-дохи ба 22-дохи гэрнүүдтэ ажаһуугшадай зунай һарын агитталмайханууд һаяхан нээгдэбэ. Тэдэ агитталмайхануудта 20-дохи һургуулиин багшанар С. С. Салимова, А. П. Анонова гэгшэд ерэжэ, лекци-хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэ. Жэшээлхэдэ, тэдэнэр хүүгэдые хамгаалха талаар уласхоорондын үдэр тухай хүн зондо хөөрэжэ үгэһэн байна. Тиихэдэ агитпунктые даагша Д. Т. Покровская РСФСР-эй, союзна болон автономито республикануудай Верховно Советтэ, нютагай Советүүдтэ болохоёо байһан һунгалта тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө. Һүүлээрнь 20-дохи һургуулиин һурагшад һонирхолтой концерт харуулба.

Агитталмайхануудые даагша Жапова, коммунист Лазарева гэгшэд мүнөө иимэрхүү ойлгууламжын хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байнхай.

Д. МУНКОЕВ.

АДУУШАН

Сырен-Доржо Жамсаевич Унжуевай «Коммунизм» колхоздо адуушан болоһоор табан жэл үнгэрбэ. Тиигэхэ зуураа даажа абаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандажа, адуушанай хүдэлмэриин нюусые һайса ойлгоо. Үнгэрэгшэ 1974 ондо һүрэгэйнгөө 100 гүүн бүриһөө 85 унага абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байна.

Залуу адуушан Сырен-Доржо Унжуев табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 100 гүүн бүриһөө 87 унага абаха социалис уялгатай юм. Тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула оролдосотойгоор хүдэлнэ. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын туршада адуун һүрэгөө һайнаар харууһалжа, гарзагүйгөөр ондо оруулаа.

Адуушан С-Д. Ж. Унжуев һаяхан Коммунис партиин гэшүүндэ кандидадаар абтанхай. Мүн тиихэдэ Буряад оронойнгоо залуушуулай түлөөлэгшэдтэй Москва хото ошожо, Эхэ оронойнгоо нангин һүлдэ — Илалтын тугай дэргэдэ фотозурагаа буулгуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: адуушан С-Д. Ж. Унжуев.

П. ЖУЖАЕВАЙ фото.
Ахын аймаг.

ДЭЛХЭЙН ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ АЖАЛ ЯБУУЛГАНУУД

СОФИ. Эхэнэр ажалшадай социальна байдалые шиидхэлгэдэ профсоюзуудай дүүргэдэг үүргэдэ зорюулагдаһан уласхоорондын уулзалга эндэ болобо. Социалис оронуудай профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа.

БЕРЛИН. Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам ГДР-эй социалис арадай ажахые хүгжөөн бэхижүүлгэдэ эхэнэрнүүдэй дүүргэдэг үүргэ улам үргэдэнэ. Һүүлэй табан жэл соо Берлинэй предприятинуудта эхэнэр уралан нарижуулагшад гурба дахин олошорбо.

ПАРИЖ. Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлтэй дашарамдуулан, Франциин Коммунис партиин үүсхэлээр эндэ зарлагдаһан эхэнэрнүүдэй митингдэ, ниитын ажабайдалда француз эхэнэрнүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулхын түлөө ФКП-гэй эмхидхэһэн национальна кампанида 10 мянга гаран хүн хабаадаа.

ФКП-гэй Генеральна секретарь Ж. Марше, ФКП-гэй Политбюрогой гэшүүн М. Венсан митингдэ хабаадагшадта хандан, үгэ хэлэбэ. Гадаадын аха дүү партинуудай, демократическа эмхинүүдэй түлөөлэгшэд митингдэ хабаадаһан байна. КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ В. В. Николаева-Терешкова эдэнэй дунда байлсаа.

(ТАСС).

ЛЕКТОРНУУДТЭ ТУҺАЛАМЖА

СОВЕТ ЁҺОНОЙ АЖАБАЙДАЛ

Агууехэ Октябриин социалис революци дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэнииe байгуулжа, ажалшан арадта эрхэ сүлөө, адли эрхэ олгоһон байна. Энээн тухай совет мэдээжэ поэт В. В. Маяковский иигэжэ шүлэглэн бэшээ һэн:

**«Уншагты,
атаархагты.
Би—Советскэ Союзай
эрхэтэнби».**

Энэ юрын, гүнзэгы удхатай үгэнүүд соогоо совет хүнэй омогорхолые, совет ёһоной ажабайдалай гол ёһо гуримуудые поэт тодорхойгоор харуулжа шадаһан байна. «Совет паспорт тухай шүлэг» аяар 1929 ондо бэшэгдэһэн байгаа. Тэрэ үедэ социалис үйлэдбэриин харилсаануудай һаял хүгжэжэ байһан саг һэн.

Харин мүнөө манай ороной арадууд шэнэ байдалаа, социалис общество байгуулжа, ангигүй коммунис общество байгуулхын түлөө тэмсэжэ байнхай. Социалис оронуудта иимэ общество байгуулхын түлөө тэмсэл эхилэнхэй. Манай орон дотор социализм байгуулгын дүй дүршэл, сурталай бодолой талаар хүн зоной эрилтэнүүдые хангалта социалис обществын алишье талаараа булюу байһые эли тодоор гэршэлнэ. Тиихэлээрээ социалис үйлэдбэриин арга, совет ёһоной ажабайдал буржуазна ёһоной ажабайдалда орходоо холо үлүү булюу, хүн зоной сэдьхэл зүрхые татадаг байна бшуу.

Социализм хадаа арад зониие капиталистнуудай мүлжэлгэһөө, национальна дарлалтаһаа сүлөөлһэн байна. Тэрэ үлэн хооһон, мунхаг байдалые, ажалгүйдэлгые усадхаа. Эхэнэрнүүдтэ эрэшүүлтэй адли эрхэ олгоо, бар хүсэнэй ухаан бодолой — эдэ хоёр ондоо ажалай хоорондохи илгаае усадхаа. Советскэ Союз болон социалис оронууд мүнөө уласхоорондын ажабайдалһаа дайн байлдаае усадхаха гэжэ бүхы шадалаараа тэмсэнэ. Ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүд хоорондоо амгалан тайбанаар оршохо зэргэтэй гэһэн ленинскэ ёһо гуримуудые манай парти болон совет правительство наринаар баримтална. Эдэ бүхы туйлалтанууд совет ёһоной ажабайдалай хүгжэн һалбарха арга олгоһон байна.

Совет ёһоной ажабайдал гээшэмнай совет общество дотор хүнүүдэй тогтонижорһон ажал ябуулга, ажабайдал гээшэ. Общество бүхэнэй ниитэ-экономическа формаци өөрын ёһо заншал, ажабайдал шэлэдэг, ажалайнь ба ажаһуудалайнь эрхэ нүхэсэл хангадаг, тус обществын зар заншалтай таарадлуулан хүн зоной хоорондохи харилсаае олгодог юм.

Капиталис общество, жэшээлхэдэ, хүн зонойнгоо хоорондохи харилсаанда үндэһэлэн буржуазна ёһоной ажабайдал байгууланхай. Тиихэдэ социалис общество хүн зонойнгоо харилсаанда үндэһэлэн, буржуазна ёһоной ажабайдалда орходоо тад ондоо совет ёһоной ажабайдал байгуулаа юм. Зүришэлдөөтэй ангинуудһаа бүридэһэн капиталис обществодо социальна ондо ондоо бүлэгүүд нэгэ адли ёһо заншалтай, ажабайдалтай байха аргагүй гэжэ В. И. Ленин зааһан байдаг.

Буржуазна обществодо хүн зон баян, үгытэй гэжэ хубаардаг ха юм. Тиихэлээрээ ажалгүй болоһон үгытэй хүдэлмэришэн үлүү ехэ баялиг, гоёолто соогоо умбаһан хэтэрхэй баяшуултай адли ажабайдалтай байха аргагүй ха юм даа.

Буржуазна ёһоной ажабайдалһаа совет ёһоной ажабайдал юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, совет оронoй социальна ондо ондоо бүлэгүүд совет ёһоной нэгэ адли ажабайдал баримтална ха юм. Тодорхойлон хэлэбэл, совет орон дотор таряашад, хүдэлмэришэд болон интеллигенци нэгэ адли социальна эрхэ байдалда оруулагдажа, ангинууд хоорондын зүришэлдөөнүүд үгы хэгдэһэн байна.

Манай орондо социализм байгуулга дээдын хүгжэнги шатадаа орожо, хүн зоной эрилтэнүүдые улам һайнаар хангаха арга боломжо олгоо.

Совет арад мүнөө национальна ехэ баялигтай болонхой. Совет оронoй национальна баялиг совет засагай жэлнүүдтэ 20 дахин ургаа. Революциин урда тээхи үе сагтай сасуулбал, нэгэ хүдэлмэришэнэй олзо доход 8,3 дахин, таряашанай —12 дахин дээшэлээ. Орон доторнай үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхагдаа, соёл-тэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд олоор байгуулагдаа. Бүхы ажалшад ниитэ политическэ ба гүрэнэй ажал ябуулгада хабаадаха дүүрэн арга боломжотой, эрхэтэй болонхой.

Социалис үйлэдбэриин харилсаанууд совет хүнүүдые баян дэлгэр ажабайдалтай болгохо, обществын бүхы гэшүүдэй дүрбэн тэгшээр хүгжэхэ арга олгодог байна.

Манай парти совет ёһоной ажабайдалые хараадаа абажа, иимэ программа соносхоо һэн: «Бултыень хүнэй нэрэ хүндэдэ, хүнэй һайн һайхан байдалда зорюулая». Ажаллаха, һураха, амарха, бүхы эрдэм бэлигээ обществодо зорюулха арга хүдэлмэришэндэ олгохо гэһэн хараа түсэб манай орон дотор хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Тиигэжэ социалис обществын капиталис обществоһоо үндэһөөрөө илгарадагынь эдэ баримта, жэшээнүүд дээрэһээ эли тодоор харагдана. Энэ үнэншэмэ тодо илгаань баруунай оронуудай монополистнуудай хоро шара бусалгана.

Дэлхэйе революционно ёһоор шэнэлэн хубилгаха ябадалда уласхоорондын империализм һаад хэхэеэ оролдон, марксизм-ленинизмдэ, социалис оронуудта эсэргүү үзэл сурталай талаар үргэн далайсатай тэмсэл ябуулна. Уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулжа эхилһэн мүнөөнэй үе сагташье энэ тэмсэлээ нэгэшье һуладханагүй.

США болон бусад империалис гүрэнүүд марксизм-ленинизмын туйлалтануудые дабажа ядахадаа, коммунис обществодо эсэргүү оппортунис болон «баруунай үзэл бодолтой» бүхы хүнүүдые социализмын урдаһаа тэмсэхээр эмхидхэхэ, жагсааха гэжэ оролдоно. Энээнтэй дашарамдуулан, һүүлэй үедэ империализмын үзэл сурталшад «бүгэдын жаргаха общество», «адли эрхэтэнэй общество» гэхэ мэтэ худал хуурмаг номнол зохёожо, ажалшан арадые мэхэлхэ, гохолхо гэжэ эрмэлзэнэ.

Социальна, национальна болон бусад зүришэлдөөндэ нэрбэгдэдэг буржуазна общество хүн бүхэнэй материальна, сурталай бодолой бусад эрилтэнүүдые адли тэгшээр хангажа шадаха байна гү? Үгыл ааб даа. Юундэб гэхэдэ, буржуазна обществодо нэгэ хүниинь нүгөөдэеэ тонохо, мүлжэхэ, дарлаха гэжэ эрмэлзэдэг байна бшуу. Капитализмын социальна үндэһэ һууринь иимэ байна бшуу! Америкын хүдэлмэришэн Гарри Брайтнер иигэжэ хэлэнэ: «Эзэд баяшуул хүнэй хүлһэ шуһанай гаратар зараха гэжэ оролдоно. Хүдэлмэришэнэй секунда бүхэниие хэрэглэхэ, тэрэниие робот шэнгеэр хүдэлгэхэ гэһэн зорилготой ха юм».

Мүнөө үеын капитализмын бодото шарай иимэл даа. Хүдэлмэришэдые мүлжэхэ бүринь монополинуудай олзо доход улам ехэл болодог байна. США-гай «Эксон корпорейшн» гэжэ нефть абадаг концерныш олзо доход 1974 ондо 3,14 миллиард доллар болоһон байна. Тэрэнь 1972 онойхидо орходоо 28,5 процентээр ехэ болоо. Капиталис оронуудта ажалгүйшүүл хододоо олон байдаг. США-да, жэшээнь, 1975 оной январь һарада 7,5 миллион ажалгүйшүүл тоологдожо байба. Англи, Франци, ФРГ, Итали болон бусад гүрэнүүдтэ ажалгүйшүүл олошорһоор. Ажалгүй байха гээшэ капиталис оронуудай хүдэлмэришэдэй зоболон, гашуудал гээшэ.

Америкын профессор Э. Стюарт иигэжэ сэхыень хэлэһэн байна: «Монополинууд үгытэй ядуу байдалтай хүнүүдтэй байха дуратай. Юундэб гэхэдэ, иимэ байдал хүнүүдые хүшэр хүндэ эрхэ байдалда ажаллахыень баадхана бшуу».

Совет арадта олгогдоһон эрхэ ехэ ,олон янзын. Ниитын хүгжэлтэ, социалис оронуудта болоһон революционно агуу ехэ хубилалтанууд ленинизмын үнэн сэхэ, илалта түгэс һургаалые гэршэлнэ.

Үсөөхэн тоо дурдая. Байгша табан жэлэй 4 жэл соо 47 миллион хүдэлмэришэн ба алба хаагшадай салин хүлһэн дээшэлүүлэгдээ, 30 миллион хүнэй пенси, стипенди болон пособи нэмэгдээ. Бүхыдөө аяар 55 миллиард түхэригөөр совет хүнүүдэй олзо доход нэмэгдээ, 45 миллион хүнэй гэр байра һайжаруулагдаа.

Совет ёһоной ажабайдал дэлхэйн хүнүүдэй дура сэдьхэл татана. Совет ёһоной ажабайдал совет залуу хүниие хүмүүжүүлнэ. Совет хүнүүд Эхэ орондоо үнэн сэхээр дурлана. Тэдэнэр ажалай, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй туг дээрэ үргэжэ ябадагаараа дэлхэйн арад түмэндэ хүндэтэй.

А. СЕРЕБРЯКОВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

СОЁЛОЙ ХАРИЛСААМНАЙ ХҮГЖЭНЭ

Совет артистнуудай концертнүүд, совет уран зураашадай бүтээлнүүдэй выставкэнүүд, совет эрдэм наукын ба соёлой элитэ мэдээжэ түлөөлэгшэдтэй уулзалганууд Баруун Берлинэй хүн зоной соёлой байдалда горитой һуури эзэлдэг болонхой. Энэнь үргэн олониитын анхарал татана.

Евангелическэ академиин үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн совет литературын асуудалнуудые шиидхэхэ конференци эндэ боложо, олоной анхарал татаһан, һонирхол үүсхэһэн байха юм. СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной делегациин гэшүүд М. Луконин, В. Стеженский, К. Селихов гэгшэд конференцидэ хабаадаба. Совет литературын хүгжэлтэ тухай, уран зохёолшодой Советскэ Союзда ямар үүргэ дүүргэдэг байһан тухай эдэнэр хөөрөө.

(ТАСС).

АЯНШАЛАГШАДАЙ АНХАРАЛДА

Түрэл байгаалитаяа танилсагты

Түрэл байгаалидаа, сэлгеэ сагаан сэлэнгэ мүрэндөө дуратай хүнүүдтэ «Альбатрос» гү, али «Заря» теплоходуудта hуужа, Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр сэнгэхыень аяншалга ба экскурсиин бюро дурадхана. Июниин 1-hээ сентябриин нэгэн болотор «Альбатрос» теплоход Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр амарагшадые зөөхэ. Тиихэдэ Новоселенгинск ошожо, декабристнуудай ажаhууhан газартай танилсаха дуратай хүнүүдые «Заря» теплоход зөөжэ байха юм. Аяншалагшад нютагай түүхэтэй, байгаалитай, амитанай аймагтай танилсахаhаа гадна, декабристнар К. Торсон, Н. Бестужев гэгшэдэй хүүр ошожо хараха байна.

Селенгинск бии болоhон сагhаа хойшо сүлэлгын газар болоhон юм. Росси Украина хоёрые нэгэдүүлхэ гэhэн хараа баримталhан гетман Демьян Многогрешный эндэ сүлэлгэдэ байhан намтартай. Тэрэ Крымэй хаантай холбоо барисаатай гэжэ хардуулаад, Сибирь уруу сүлэгдэhэн байгаа.

1812 оной Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсаhан полк Селенгинскдэ эмхидхэгдээ hэн. Энэ полк 1854—1855 онуудта болоhон Севастополиие хамгаалха байлдаанда эрэлхэг зориг харуулжа холуур суурхаа бэлэй. Мүнөө Севастопольдо Селенгинск гэжэ нэрэтэй үйлсэ бии юм. Аха дүүгэй хүүр дээрэ ошобол, дайн байлдаануудта баатарай үхэлөөр унаhан нютагай сэрэгшэдэй нэрэ обогтой танилсажа болоно. Эхэ ороноо хамгаалха зуураа, эгэршэгүй зоригтойгоор тэмсэжэ, суудa гараhан Селенгинскын ябаган сэрэгэй полкын дайшалхы тугууд Москвагай музейнүүдтэ хадагалагдажа байдаг. Энээгүүр аяншалhан хүнүүд Новоселенгинскын түүхэтэй дүтэ танилсаха.

Үйлэдбэриин газарнуудаар аяншалга

Һурагшад болон Улаан-Үдэ хотодо ажаhуугшад үйлэдбэриин газарнуудаар олоороо аяншалдаг болоо. Иимэ аяншалга парти, правительствын шиидхэбэринүүдые, совет арадай үмэнэ табигдаhан зорилгонуудые хүн зондо ойлгуулха хэрэгтэ туhа хүргэнэ. Предприятинуудта айлшалhан хүнүүд түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримтай танилсаха, эрдэм ухаанай болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ лажа нэбтэрүүлнэб гэжэ мэдэжэ абаха байна.

Мүн иимэ аяншалганууд революционно, ажалай ёhо заншалтайгаар, ажалда дуратайгаар олониитэ ажалшадые, илангаяа залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ туhална, ахалагша классуудай hурагшадай, студентнэрэй, залуу хүдэлмэришэдэй ажалай бэлэдхэл гараха hайн онол арга болоно.

Аяншалга болон экскурсиин бюро үйлэдбэриин газарнуудаар аяншалга эмхидхэнэ. Тиимэhээ тус бюро «Теплоприбор», «Электромашина», шэлэй заводуудта, нарин сэмбын комбинадта айлшалхыень урина.

Эдиршүүл таанарта

Ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, парти, правительство ехэхэн анхарал хандуулна. Аяншалга ба экскурсиин бюро hурагшадые хүмүүжүүлгэдэ багшанарта туhалха зорилготойгоор эдиршүүлэй хэдэн маршрут эмхидхээ. Оронойнгоо городуудаар, түрэл Улаан-Үдэ соогуураа аяншалхада үхибүүдэй эрдэм мэдэсэ гүнзэгырүүлхэ, гоё hайханиие ойлгожо абахада туhалха байна бшуу.

Эдиршүүл! Эхэ оронойнгоо үргэн уужам тала дайдатай, ой тайгатайнь, хада уулатайнь танилсаха гээ hаа, харгы замда мордогты! Аяншалга болон экскурсиин бюро оронойнгоо городуудтай холбоо барисаагаа жэл бүри үргэдхэнэ. Тиимэhээ зунайнгаа амаралтын үедэ таанад Москва, Ленинград, Киев, Ярославль, Кострома, Волгоград, Таллин, Петрозаводск, Красноярск, Свердловск, Новгород, Новосибирск, Иркутск, Шэтэ, Ангарск, Братск гэхэ мэтэ городуудтай танилсажа шадахат.

В. ВАХРУШЕВА.

РЕСПУБЛИКЫН ЭКРАНУУДТА

Республикын клуб, соёлой ордон, кинотеатрнуудта июнь hарада харуулагдахаар абтаhан фильмүүдэй дунда «Мосфильмын» киностудида зохёогдожо гараhан «Они сражались за Родину» гэhэн үргэн формадтай, үнгэтэ, шэнэ фильм болоно. Уран зохёолшо Михаил Шолоховой романай удхаар режиссер Сергей Бондарчук шэнэ фильмые экран дээрэ гаргаба. Шэнэ фильм хадаа хүшэр хүндэ дайнай жэлнүүдтэ баатаршалга харуулhан манай сэрэгшэд тухай фильм болоно. Эхэ оронойнгоо сэрэгшэд тухай мүнөө үеын залуушуул мэдэхэ ёhотой.

СССР-эй арадай артист, Ленинскэ шангай лауреат Сергей Бондарчугай экран дээрэ гаргаhан энэ фильмын гол рольнуудые СССР-эй арадай артист Вячеслав Тихонов, РСФСР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Василий Шукшин, артистнууд Юрий Никулин, Иван Лапиков, Нонна Мордюкова, Лидия Федосеева, Николай Губенко болон бусад гүйсэдхэнэ.

«Они сражались за Родину» гэhэн хоёр серитэй үнгэтэ энэ фильм июниин 12-hоо Улаан-Үдэ хотын «Дружба» кинотеатрта харуулагдажа эхилбэ.

«Ленфильмын» киностудиин хүдэлмэрилэгшэдэй зохёожо, «Еще не вечер» гэhэн фильм экран дээрэ харуулагдана. Тус фильм дотор нэгэ предприятида ажалладаг юрын хүдэлмэришэдэй ажабайдал, хуби заяан тухай тон hонирхолтойгоор хэлэгдэнэ. Фильмые режиссер Николай Розанцев табиhан байна. Тэрэ урдань «В твоих руках жизнь», «Государственный преступник», «Заговор послов» гэhэн картинануудые буулгаhан байгаа. Фильмын гол рольнуудые Инна Макарова, Кирилл Лавров, Татьяна Конюхова болон бусад гүйсэдхэнэ.

Режиссер Станислав Говорухинай сценаряар Одессын киностудида зохёогдоhон «Контрабанда» гэhэн фильм дотор гэмтэ ябадал хэгшэдые яажа гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй хүдэлмэрилэгшэдэй бариhан тухай хэлэгдэнэ.

Фильмын рольнуудые Раиса Рязанова, Юрий Пузырев, Игорь Класс, Николай Мерзликин болон бусад актернууд гүйсэдхэhэн байна. Тус фильм Улаан-Үдэ хотын «Прогресс» кинотеатрай улаан залда июниин 16-hаа 24 болотор, «Октябрь», «Эрдэм», «Восток» кинотеатрнуудта июниин 16-hаа эхилжэ харуулагдахаар абтанхай.

Июниин 15-да — hунгалтын үдэр республикын кинотеатрнууд, клубууд, соёлой ордонгуудта хроникально-документальна, научно-популярна фильмүүд, тэдэнэй дунда «Во главе государства Советов», «Ленин и Крупская», «Сердце, отданное народу», «XXIV съезд партии Ленина», «Я гражданин Советского Союза», «Страна моя», «Делегат Урала», «Депутат из Вуктыла», «Избранник народа» болон бусад кинокартинанууд бии.

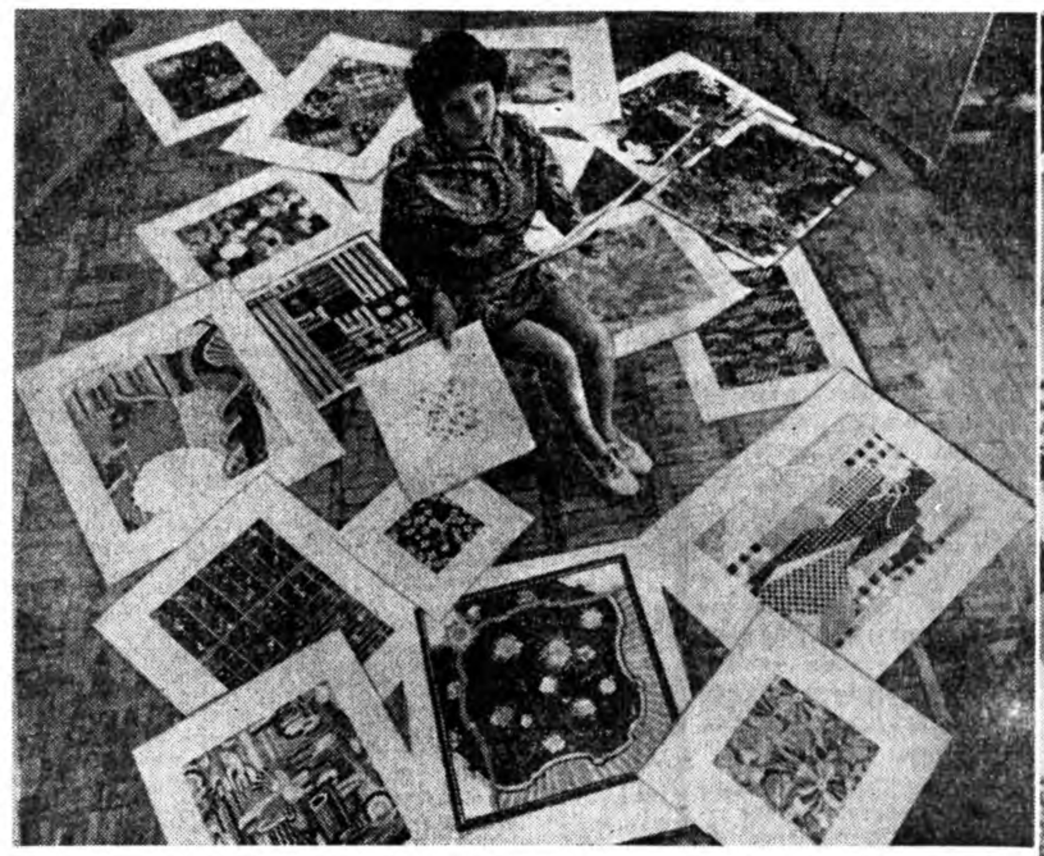
Советскэ Союзай арадай артист мэдээжэ кинорежиссер, кинематографиин институдай профессор Сергей Аполлинариевич Герасимовай табиhан фильмүүд олоной зүгhөө hайшаал, магтаалда хүртэдэг. Сергей Герасимов «Молодая гвардия», «Семеро смелых», «Комсомольск», «Тихий Дон», «Люди и звери», «Журналист», «У озера» болон бусад олон кинокартинануудые табиhан байна.

Искусствын мастерай үшөө нэгэ шэнэ хүдэлмэри — «Дочки-Матери» гэhэн фильм кино харагшадые баясуулхань.

Фильм дотор залуу басаган Оля Васильевагай хуби заяан тухай хэлэгдэнэ.

«Молдова-фильмын» киностудиин «Все улики против него» гэhэн фильм дотор колхозой залуу шоферые гэм зэмдэ оруулхаар hэдэhэн бүлэг бандидуудай үүдхэhэн аашые милициин дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэ Чекану элирүүлжэ шадана.

Мүн энэ hарада хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаhан хроникально-документальна фильмүүд абтанхай.

«КРАСНАЯ РОЗА» КОМБИНАДАЙ 100 ЖЭЛ

МОСКВАГАЙ Роза Люксембургын нэрэмжэтэ торгон бүдэй «Красная роза» комбинат жэлэй туршада 58 миллион метр 200 ондоо бүд нэхэжэ гаргадаг. Тэдэнэйнь 8 гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй. 1924 ондо эндэ жэлэй туршада оройдоол миллион метр бүд нэхэгдэдэг байhан.

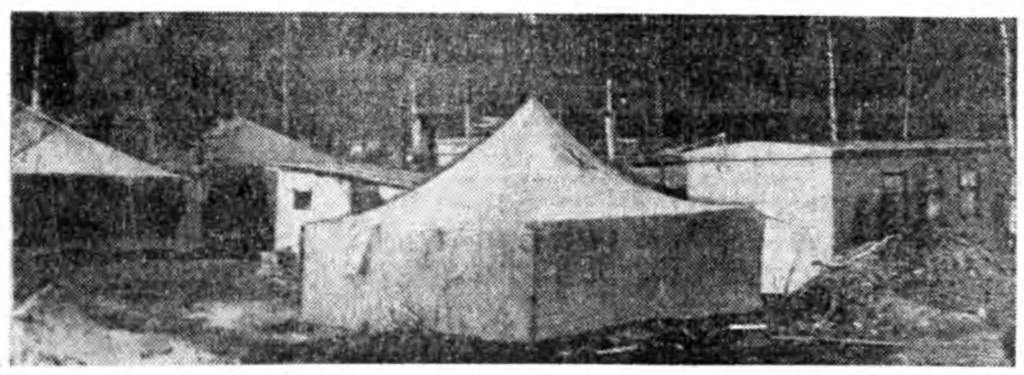
Комбинадай коллектив эдэ үдэрнүүдтэ байгуулагдаhаар 100 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэнь.

Мүнөө эндэ hэльбэн шэнэлэлгын ехэ ажал ябуулагдана: нэхэлгын пневматическа шэнэ станогууд тодхогдоно, будалгын цехтэхи машинанууд болон агрегадуудынь шэнээр hэлгэгдэнэ, үйлэдбэриие автомат аргаар хүтэлбэрилхэ түхеэрэлгэ (АСУП) нэбтэрүүлэгдэнэ. Бүд нэхэлгын АСУП-тай холбоотой туршалгын участогта нэгэ хүдэлмэришэн 72 станок дээрэ хүдэлнэ. Урдань энэл участогуудта 18—24 станок хангадаг байгаа. Предприятида тоолон тодорхойлолгын «Минск-32», «М-6000» машинанууд болон бусад түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Тоолон-тодорхойлолгын машинануудай бааза дээрэ hалбарнин диспетчерскэ пункт байгуулагдахаар хараалагдана. Москвагай, бусад хотонуудай хүнгэн промышленностиин 27 предприятиhаа тоололгын түбтэ мүнөө мэдээнүүд орожо эхилэнхэй.

Бүхы оронтойгоо хамта предприятиин коллектив партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсонхой. 1975 оной дүрбэ hарын даабаринууд алишье талаhаа үлүүлэн дүүргэгдэhэн байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: комбинадай уран зурааша комсомол басаган Лариса Рубцова бүдэй шэнэ зурагуудые бэлдэжэ байна; нэхэлгын туршалгын участогта эндэhээ мэдээнүүд орожо байдаг.

ТАСС-ай фотохронико.

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай Курла тосхоной заха.

Ц. СУБАНОВАЙ фото.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» июниин 11-дэ Москвада үнгэрэгдэhэн тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 3 (акробатика), 10 (буер), 27 (мотоспорт), 34 (бүмбэгөөр наадалга), 40 (туризм), 43 (фехтовани); «Спортлото-2»: 14 (волейбол), 21 (морёор урилдалгын спорт), 25 (сана, трамплин), 34 (бүмбэгөөр наадалга), 45 (футбол), 46 (хоккей).

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Время». Нүхэр Н. В. Подгорнын hунгагшадтай уулзалга тухай репортаж. 10.30 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Зураг бүхэндэ — наран» (үнгэтэ). 13.15 — «Хүхюу стартнууд» (үнгэтэ). 14.00 — «Шатарай hургуули». 15.40 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Гэртэм хэншье үгы» (13, 14-дэхи серинүүд). 16.00 — «Лальс» — уран hайханай телевизионно фильм. 17.00 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дуунуудай Новороссийскда болоhон бүхэсоюзна фестиваль. Түгэсхэлэй концерт (үнгэтэ). 18.45 — «Время». 19.30 — «Быть человеком» — кинофильм (2-дохи сери).

Улаан-Үдэ. 20.40 — «Телевизор харагшадай бэшэгүүдээр». Буряадай АССР-эй социальна тэдхэмжын министрэй орлогшо В. Д. Минеев дамжуулгада хабаадалсана. 21.00 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 21.10 — П. Чайковский. 5-дахи симфони (үнгэтэ). **21.55 — Москва хотын hунгуулиин Бауманска округой hунгагшадай РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Л. И. Брежневтэй уулзалга.** Концерт. Кремлиин съезднүүдэй ордонhоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.00 — Телевизионно hонин. 20.20 — «Манай кандидадууд». Хөөрөөн.

«Орбита». 20.40 — Документальна фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ашаглалгада тушаагдаха барилгын юрын үдэрнүүд», — Н. Ефимовэй фоторепортаж. Нүхэр А. Н. Косыгинай hунгагшадтай уулзалга» — ТАСС-ай материал. «Табан жэлэй түсэб — болзорhоонь урид» — А. Нагаслаевай корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Коллективтээ хүндэтэй» — А. Александровой статья. «Арадай кандидадууд» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаhанда. «Университедэй нэгэ үдэр» А. Коллекерэй статья. «Баазаhаа магазин хүрэтэр» — М. Зыковэй статья. «Һайн сэдьхэлтэй хүнүүд» — Платоновагай статья. «БАМ-ай барилгашадта нэмэл бэшэг».

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Алас-дурнынхид түрүүлнэ» — Сергеевэй корреспонденци. «Һармагшадhаа үнэгүй хүнүүд» — АПН-эй материал. Хилын саана. Сонос холнууд, мэдээсэлнүүд.

УНШАГТЫ, *hонирхохол байхат*

140-тэй ДЕПУТАДТА КАНДИДАТ

Талыш гэжэ хадын боорн шадараархи багахан Лерикскэ районой ажалшад районой, сельскэ ба поселково Соведүүдэй 650 депутадые hунгаха юм. Депутадта кандидадуудтай уулзалгануудай үедэ hунгагшад эдэнэртэ захяа үгэнэ. Үндэр хадада байдаг Госмалян тосхоной hаалишан Дильшад Фейзиева эдэнэй эгээл залуунь юм. Тэрэ 21-тэй. Арбадахи класс дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр фермэдэ хүдэлхэеэ срээд, эрхим түрүү ажалшадай тоодо орожо, райондо Соведэй депутадта кандидадай нэрэ хүндэдэ хүртэбэ.

Сельсоведэй депутадта кандидадуудтай уулзалга Тикяr банд тосхондо үнгэрэгдөө. Хүршэ дүрбэн hуурин тосхоной колхознигууд 140-тэй Меджид Агаевые кандидадаар дэбжүүлhэн байна. Иимэ үндэр наhатай болотороо энэ нэрэ хүндэдэ түрүүшынхеэ хүртэhэн дээрэhээ колхозой пенсионер нютагайхидтаа баяр баясхалан хүргөөд, этигэл найдабариеетнай харюулхаб гэжэ найдуулаа.

ХАШАРЬА МҮНГЭН ГАДААДАДА ГАРГАГДАНА

ПАНАМА хашарhа мүнгэеэ дэлхэйн дэлгүүр-дээрэ худалдажа, ехэ олзо олодог юм.

Нёдондо жэлэй hүүл багта 100 бальбоа сэнтэй хашарhа мүнгэн гаргагдаhан байгаа. Тэрэ нэгэ унци алтанай сэнтэй. Дэлгүүр дээрэ худалдахадаа, 140 долларто хүрэнэ. Энэ жэлэй түрүүшын 2 hара соо иимэ хашарhа мүнгэ худалдажа. Панама 1.145 мянган долларой ашаг олзо олоhон байна.

20,5 болон 1 бальбоа сэнтэй сагаан мүнгөөр шудхагдаhан хашарhа мүнгэн олоной дунда алдаршанхай. Түрүүшынхинь дэлхэйн дэлгүүр дээрэ хэрэглэгдэдэг хашарhа мүнгэн соохоо эгээн лэ хүндэ, ехэ хэмжээтэйнь болоно. Тэрэ 60 миллиметр диаметртэй.

Панама өөрын саарhан мүнгэ үгы юм. 1513 ондо Панамын хоолойе түрүүлэн hэтэлээд, «урда далай» — Номгон далай руу гараhан испан тамарагша ба конкистадорай нэрээр «бальбоа» гэжэ эндэ нэрлэгдэдэг американ долларнууд эдэниие hэлгэдэг.

ӨӨРСЭ ШУХАГ ЗҮИЛ

САННИХЕДТЭХИ эртэ урдын сөөрэм сэбэрлэхэ хүдэлмэриин үеэр Индиин скульптурнуудай hүнэшэгүй мүнхэ бүтээл — Парвати гэжэ эхэнэр бурханай сагаан мрамораар хэгдэhэн дүрсэ олдоо. Кришна гэдэг бурханай дүрсэ мүн лэ олдоhон байна. Мэргэжэлтэд эдэниие наринаар шэнжэлхэдээ эдэ скульптуранууд мянгаад жэлэй урда тээ бүтээгдэhэн байна гэжэ тайлбарилба. Удаан сагта шабар байhан соо байгаашье hаа, скульптуранууд hайн зандаа үлэнхэй. Энэ ушар Индиин эртэ урдын уран гартанай айхабтар ехэ мэргэжэл шадабаритай байhан тухай элирхэйлэн гэршэлнэ.

Саннихедтэхи сөөрэм — эртэ урдын уhалууриин түхеэрэлгэнүүдэй нэгэн мүн. Юртэмсэ дэлхэйе бии болгоhон Брахма тэрэниие тогтооhон юм гэжэ индусууд тоолодог. Сөөрэмэй утань — 50 метр, үргэниинь — 15 метр. Эртэ урда сагта Индидэ энэ сөөрэмэй дэргэдэ шажанай мүргэл хэгдэдэг байhан юм гэхэ.

ХАМАРЬААНЬ БОЛОЖО...

НЮТАГАЙ нэгэ фермерhэ үхэр малыень хулгайлдаг байhан хүниие полициин хүдэлмэрилэгшэд Токиоhоо баруугаар хи Яманаси префектурада бариба. Буйволнуудай хамарай хээ тэмдэгүүдээрнь тэрэ баридашоо.

Хүнэй хуруунай хээгэй түбилдаг байгаа hаань, үхэрэй малнуудай хамарай хээ тэмдэг хубилдаггүй, онсо өөрсэ шэнжэтэй юм гэжэ полициин эксперт мэдүүлбэ.

Эдэниие бүридхэлдэ абаадаа, үхэр малай хамарай хээ тэмдэгүүдые буулгажа абадаг ёhо гурим Японодо бии. Энэнь малнуудай ээдэй хоорондо гараhан олон арсалдаае шиидхэхэ арга олгоно.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсахын тула Советскэ Союзда ерэhэн Чехословакиин Коммунис партиин партийна харюусалгата бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэй КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй уулзаhан тухай мэдээсэлые Чехословакиин газетэнүүд, бусад оронуудай хэблэл үргэнөөр толилно. Чехословакиие совет Армиин сүлөөлhөөр 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Л. И. Брежневтэ дурасхаалта медаль барюулhан тухайнь мэдээсэгдэнэ.

Союзна ба автономито республиканууд Верховно Соведүүдые, нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдые hунгаха hунгалтада Советскэ Союзда үргэнөөр бэлдэжэ байhан тухайнь социалис оронуудай хэблэл бэшэнэ. Һунгагшад депутадта кандидадуудтаяа баярай ба политическэ ехэ эдэбхиин оршон байдалда уулзана. Советскэ Союзай Коммунис партиин дотоодын ба гадаадын политикые ажалшад нэгэн hаналтайгаар дэмжэнэ гээд газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй олониитын түлөөлэгшэдэй hаяхан Прагада болоhон уулзалгын дүнгүүд шухала удха шанартай байна гээд Чехословакиин «Руде право» газетэ мэдээсэнэ.

Предприятиин эзэдэй, засагаархидай хүдэлмэришэдтэ эсэргүү ябуулгануудыень буруушаалгын, профсоюзай эрхэ сүлөө хамгаалхын ба ажалшадай эрилтэнүүдые хангахын түлөө национальна үдэр июниин 12-то үнгэргэхые Франциин профсоюзай ехэ ехэ түбүүд шиидхээ гээд Парижай «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Тагнуулай түбэй захиргаанай ажал ябуулгые шэнжэлhэн Н. Рокфеллер түрүүтэй президентскэ комиссиин элидхэлэй толилогдоhон ушарта американ газетэнүүд гол анхаралаа хандуулна.

Бельгиин, Норвегиин, Даниин ба Голландиин самоледуудые худалдажа абаха тухай сэрэгэй ехэ захил тушаа шэнжэлэлнүүдые олон газетэнүүд үргэнөөр толилно. Эдэ захилнуудые США-гай дүүргэхэ байhан ушарынь Баруун Европын гүрэнүүдэй авиационно промышленностьда шанга сохилто болохо байна гээд Лондоной «Таймс» газетэ бэшэнэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, энэнь Франциин авиационно промышленностьда ехэ хохидол ушаруулха юм гэжэ «Юманите» газетэ тэмдэглээ.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН

Замбуулиндахи харилсаан

ТАСС

Аэронавтикын ба замбуулинай дайда шэнжэлхэ национальна управлениин (НАСА) 1974 ондо хэhэн ажал ябуулга тухай элидхэлые США-гай президент Дж. Форд конгресстэ эльгээгээ. Замбуулинай дайда шэнжэлхэ талаар совет-американ харилсаа холбоондо энэ документ дотор ехэ анхарал хандуулагдана.

«Союз», «Аполлон» гэжэ онгосонуудай хамтын ниидэлгэ замбуулинай дайда шэнжэлгэдэ харилсаа холбоо тогтоохо асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байна гээд элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ. Эдэ хоёр онгосо залгалдан холболдожо, замбуулинай дайдые шэнжэлхэ, оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха ба бусад асуудалнуудаар гол шухала хэдэ хэдэн туршалганүүдые үнгэргэхэ байна.

БЕЙРУТ

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

ФКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ФКП-гэй ЦК-гай секретарь Поль Лоран түрүүтэй Францийн Коммунис партиин делегаци албанай хэрэгээр Ливанда ерээд, хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргэбэ. Францийн коммунистнууд эндэ ерээд байха үедөө Ливанай урда районуудта хүрэhэн, Палестинын зугадагшадай байдалтай танилсаhан байна. Палестиные сүлөөлхэ эмхиин гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. Арафадтай ФКП-гэй делегаци уулзажа хөөрэлдөө. Ливанай Коммунис партиин түлөөлэгшэдтэй мүн лэ уулзаhан байна.

Францийн коммунистнуудай делегациин толгойлогшо П. Лоран эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, булимтаран эзэмдэhэн Араб газар нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдые бүрин гаргахын түлөө, Палестинын араб арадай үндэhэн эрхэнүүдые хангахын, тэрэ тоодо национальна гүрэн түрэеэ байгуулха эрхэ олгохын түлөө Францийн Коммунис парти тэмсэнэ гэжэ мэдүүлээ.

РИМ

АМГАЛАН БАЙДАЛ ХАНГАХА

ТАСС

1967 ондо булимтаран эзэмдэгдэhэн Араб газар нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдые гаргажа, Палестинын араб арадай үндэhэн эрхэнүүдые хангаха шухала гэжэ Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал ба үнэн зүб байдал тогтоохо комитедэй үүсхэлээр Иерусалимда эмхидхэгдэhэн хуралдаанда хабаадагшад тэмдэглээ.

Үнэн зүб, бата эб найрамдал дэлхэйн тус районой бүхы гүрэнүүдтэ, эдэнэй дунда Израильда шухала байна гэжэ хуралдаанда хабаадаhан Израилиин ниитын ба политическэ элитэ ажал ябуулагшад мэдүүлбэ.

Израилиин тусхай номнол эндэхи бодото байдалые хазагайруулна.

Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдал hуларуулхын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэлээ бэхижүүлхэ уряатайгаар ороной эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэ эдэнэр хандаа.

БУЭНОС-АЙРЕС

Чилиин компартиин мэдүүлгэ

ТАСС

Пиночедэй фашис захиргаанда эсэргүүгээр тэмсэдэг ороной түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлхэ ябуулгануудаа эдэбхижүүлхэ уряатайгаар Чилиин Коммунис парти ажалшадта хандаhан байна. Һүүлэй hарануудта хүдэлмэришэнэй элдэб эмхинүүдэй ажал ябуулга улам үргэдхэгдөө.

Нюуса байдалда байдаг профсоюзуудай хүдэлмэриие эдэбхижүүлхэ шухала гэжэ Компарти мэдүүлбэ. Жэшээнь, профсоюзай 24 федераци хамтын мэдүүлгэ hаяхан тараагаа. Генералнуудай фашис захиргаанда эсэргүү үргэн фронт байгуулхын тула ажалшадай нэгэдэл бэхижүүлхэ шухала гэжэ энээн дотор тэмдэглэгдэнэ.

Ажалшад, бүхы патриодууд илалта туйлажа, хунтые үгы хэхэ гээд этигэн найдажа байhанаа Чилиин Коммунис парти мэдүүлбэ.

ЛОНДОН

Г. Вильсонэй үгэ

ТАСС

«Юрэнхы дэлгүүр» тушаа hаяхан Англида үнгэргэгдэhэн референдум тухай премьер-министр Г. Вильсон парламент дээрэ мэдүүлгэ хэбэ.

Юрэнхы дэлгүүр тухай ондо ондоо hаналтай байхаяа болихо шухала гэhэн уряатайгаар тэрэ ороной хүн зондо, общинануудай палатада хандаа. Ушарынь юуб гэхэдэ, «юрэнхы дэлгүүртэ» Англиин хабаадалгые парламентдахи хархис үзэлтэй лейборис партиин бүлэглэлэй хахадhаа үлүүнь, консерватор депутадуудай бүлэг буруушаадаг байhан юм.

Англиин экономикын муудаhан ушар ороной хүн зоной байдалые бүри бэрхэшээлтэй болгоо гэжэ премьер- министр тэмдэглэбэ.

ЛОНДОН

АНГЛИИН ПРАВИТЕЛЬСТВАДА ХУБИЛАЛТА БОЛОБО

ТАСС

Правительствын бүридэлдэ хубилалтануудай болоhон тухайнь Англиин премьер-министр Г. Вильсон соносхоо. Энээнэй үедэ «юрэнхы дэлгүүрые» буруушаадаг хэдэ хэдэн министрнүүд ондоо тушаалнуудта оруулагдаhан байна. Далайн саанахи газар нютагуудые хүгжөөхэ тушаалтай министр байhан Дж. Харт тушаалhаа бууба.

Промышленностиин министр байhан А. В. Бенниие элшэ хүсэнэй министрэй бүри шухала тушаалда оруулжархиhаниинь эдэ хубилалтануудай гол ушар болоно. А. В. Бенн министрнүүдэй кабинедтэ байхадаа, «юрэнхы дэлгүүрые» буруушаадаг байhан юм. «Юрэнхы дэлгүүр» тухай референдумэй hүүлээр А. Бенниие, мүн «юрэнхы дэлгүүртэ» Англиие үлөөхэгүй гэжэ оролдодог бусад министрнүүдые правительствоhаа гаргаха гэhэн эрилтэ ехэ олзо абагшадай ашаа туhые сахин хамгаалдаг буржуазна хэблэл табиhан байгаа. Тингээшье hаань, лейборис партиин зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүд, профсоюзууд эдэниие сэхэ шууд хамгаалhан байха юм.

АФИНА

Шэнэ конституци

ТАСС

Грециин шэнэ конституци июниин 11-дэ хүсэндөө оробо. Тэрэ 1952 оной конституциие hэлгэжэ, орон доторхи республиканска байгуулалтые хуулитаар батадхаа.

Премьер-министр К. Караманлисай толгойлдог «Шэнэ демократи» гэдэг партиин ба Грециин либерально-буржуазна бүлэглэлэй, Компартиин депутадуудай оппозициин хоорондохи политическэ тэмсэлые хүтэлбэрилхы олонхидой ашаа туhада зохёогдоhон шэнэ конституциин проектээр парламентска үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүд улам үргэдхэhэн байна.

Орон доторхи бүхы байдалые демократическа аргаар сэхэ шууд шэнэлхэ арга олгоhон конституци баталан абахые парламентска оппозици оролдоhон байгаа.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04517. Заказ № 0044